มาตรา ๑๗

ผู้ใดกระทำความผิดทางพินัยอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ปรับเป็นพินัยผู้นั้นทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป

ภายใต้บังคับวรรคสาม ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดำเนินการปรับเป็นพินัย และความผิดทางพินัยตามวรรคหนึ่งอยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างหน่วยงานกัน ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปรับเป็นพินัยในความผิดที่อยู่ในอำนาจของตนและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจพิจารณาในความผิดทางพินัยอื่นทราบเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันหรือทำแทนกันในการดำเนินการปรับเป็นพินัยก็ได้ ระเบียบดังกล่าวเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หลักเกณฑ์ในการปรับเป็นพินัยสำหรับการกระทำความผิดทางพินัยหลายกรรมใช้หลักเกณฑ์เหมือนกับการกระทำความผิดอาญาหลายกรรมตามมาตรา ๙๑[๖๙] แห่งประมวลกฎหมายอาญา คือ ให้ปรับเป็นพินัยผู้นั้นทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป แต่ในมาตรา ๑๗ ได้เพิ่มหลักเกณฑ์ในกรณีที่การกระทำความผิดทางพินัยอยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างหน่วยงานกัน โดยได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปรับเป็นพินัยในความผิดที่อยู่ในอำนาจของตน และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจพิจารณาในความผิดทางพินัยอื่นทราบเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย รวมทั้งได้กำหนดให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันหรือทำแทนกันในการดำเนินการปรับเป็นพินัยก็ได้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและลดภาระให้กับประชาชนในการที่ไม่ต้องไปโต้แย้งหรือให้การในการดำเนินการปรับเป็นพินัยของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งในการออกระเบียบตามมาตรานี้จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่ใช่ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติการตามกฎหมายสามารถสั่งปรับเป็นพินัยได้ อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้ยังไม่มีการออกระเบียบดังกล่าว เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายแต่ละฉบับจึงต้องพิจารณาสั่งปรับเป็นพินัยตามกฎหมายของตน ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีประสบการณ์ในการปรับเป็นพินัยตามกฎหมายที่ตนรับผิดชอบ

---

[๖๙] มาตรา ๙๑ เมื่อปรากฏว่าผู้ใดได้กระทำการอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ศาลลงโทษผู้นั้นทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป แต่ไม่ว่าจะมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ หรือลดมาตราส่วนโทษด้วยหรือไม่ก็ตาม เมื่อรวมโทษทุกกระทงแล้ว โทษจำคุกทั้งสิ้นต้องไม่เกินกำหนดดังต่อไปนี้

(๑) สิบปี สำหรับกรณีความผิดกระทงที่หนักที่สุดมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี

(๒) ยี่สิบปี สำหรับกรณีความผิดกระทงที่หนักที่สุดมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีแต่ไม่เกินสิบปี

(๓) ห้าสิบปี สำหรับกรณีความผิดกระทงที่หนักที่สุดมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปีขึ้นไป เว้นแต่กรณีที่ศาลลงโทษจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๘

เมื่อปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าผู้ใดกระทำความผิดอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน และบางกรรมเป็นความผิดทางพินัย บางกรรมเป็นความผิดอาญา ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปรับเป็นพินัยในกรรมที่เป็นความผิดทางพินัย และแจ้งให้พนักงานสอบสวนที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินคดีอาญาสำหรับกรรมที่เป็นความผิดอาญาต่อไป ในการสืบสวนและสอบสวนการกระทำความผิดอาญา หากพบว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยรวมอยู่ด้วย ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัย

หลักเกณฑ์ในการปรับเป็นพินัยกรณีผู้ใดกระทำความผิดอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันและบางกรรมเป็นความผิดทางพินัย บางกรรมเป็นความผิดอาญา เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นใหม่เนื่องจากการปรับเป็นพินัยเป็นมาตรการใหม่ที่ไม่ใช่โทษอาญา ดังนั้น ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพบการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกันและมีทั้งความผิดทางพินัยและความผิดอาญา ในมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแยกการดำเนินคดีในการปรับเป็นพินัยและอาญาออกจากกัน โดยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปรับเป็นพินัยในกรรมที่เป็นความผิดทางพินัย และแจ้งให้พนักงานสอบสวนที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินคดีอาญาสำหรับกรรมที่เป็นความผิดอาญาต่อไป เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้รับการร้องเรียนและออกไปตรวจสอบพบว่ามีผู้ทำทางระบายน้ำมาเชื่อมต่อกับระบบชลประทานในเขตจัดรูปที่ดินเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้และเก็บไว้เกินความจำเป็น ตามมาตรา ๕๗[๗๐] (๓) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ มีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน ปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๖๔[๗๑] และปรากฏว่าผู้กระทำความผิดดังกล่าว

---

[๗๐] มาตรา ๕๗ ในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) เทหรือทิ้งสิ่งใด ๆ หรือปลูกพืชพันธุ์ใด ๆ ในบริเวณที่มีการจัดระบบชลประทาน ถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่งานจัดรูปที่ดิน

(๒) ปล่อยสัตว์ใด ๆ ลงไปในบริเวณที่มีการจัดระบบชลประทาน ถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่งานจัดรูปที่ดิน

(๓) ทำทางระบายน้ำมาเชื่อมต่อกับระบบชลประทานหรือกระทำการใด ๆ ต่อระบบชลประทาน เพื่อส่ง กัก หรือระบายน้ำจากระบบชลประทาน เว้นแต่จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่อธิบดีกำหนดหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(๔) ทำให้ระบบชลประทาน ถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาหรือสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ใช้ร่วมกันเกิดความเสียหายหรือไม่สะดวกแก่การใช้

(๕) กักน้ำไว้ใช้เกินความจำเป็นแก่ที่ดินของตนหรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางต่อการส่งกักหรือระบายน้ำ จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่สามารถได้รับน้ำจากระบบชลประทาน

[๗๑] มาตรา ๖๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๕๗ (๑) (๓) หรือ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ได้ปล่อยสัตว์ลงไปในบริเวณที่มีการจัดระบบชลประทานด้วย อันเป็นความผิดตามมาตรา ๕๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๖๕[๗๒] กำหนดโทษปรับไว้ไม่เกินสองพันบาท ซึ่งความผิดตามมาตรา ๕๗ (๒) ซึ่งมีโทษอาญาปรับสถานเดียว ได้ถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีอำนาจสั่งปรับเป็นพินัย ส่วนการทำทางระบายน้ำมาเชื่อมต่อกับระบบชลประทานในเขตจัดรูปที่ดินเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้และเก็บไว้เกินความจำเป็น ซึ่งเป็นความผิดอาญา อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายก็ต้องดำเนินการเปรียบเทียบตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๘[๗๓] แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และหากผู้กระทำความผิดไม่ชำระค่าปรับ ต้องดำเนินคดีอาญาต่อไป

นอกจากนั้น ในกรณีที่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษคดีอาญา หากพนักงานสอบสวนพบว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยรวมอยู่ด้วย ในมาตรา ๑๘ วรรคสอง ได้กำหนดให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัย เนื่องจากหลักการในการปรับเป็นพินัยได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบกฎหมายแต่ละฉบับมีอำนาจในการปรับเป็นพินัย

[๗๒] มาตรา ๖๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

[๗๓] มาตรา ๖๘ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบแล้ว ให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

No.7

การปรับเป็นพินัย ในกรณีต่าง ๆ

1 กรรมเดียวเป็นความผิดทางพินัยหลายบท

- ให้ปรับโดยใช้กฎหมายที่กำหนดค่าปรับสูงสุด
- ก่อนที่ผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับ หากพบว่ามีกฎหมายของหน่วยงานอื่นมีค่าปรับสูงกว่า ให้ระงับการปรับและส่งสำนวนให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้น
- กรณีที่ได้มีคำสั่งปรับและผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับแล้ว ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ความผิดทางพินัยสำหรับการกระทำความผิดในบทอื่นเป็นอันยุติ

2 การกระทำความผิดทางพินัยหลายกรรม

- ให้ปรับทุกกรรมเรียงกระทง
- กรณีความผิดกรรมใดอยู่ในอำนาจหน่วยงานอื่น ให้แจ้งหน่วยงานนั้นดำเนินการต่อไป
- นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบคณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบให้เจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกันหรือปรับแทนกันได้

3 กรรมเดียวเป็นความผิดทางพินัยและอาญา

- อาญาไม่อาจเปรียบเทียบได้ ให้ระงับการดำเนินการปรับเป็นพินัย และแจ้งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีอาญาต่อไป
- สั่งปรับเป็นพินัยไปแล้วไม่ตัดอำนาจพนักงานสอบสวนและอัยการในการดำเนินคดีอาญา หากศาลในคดีอาญามีคำพิพากษาสั่งลงโทษให้ความผิดทางพินัยเป็นอันยุติ และนำค่าปรับเป็นพินัยที่ชำระแล้วมาหักลบกับโทษปรับอาญา
- อาญาเปรียบเทียบได้ และผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับเป็นพินัยให้คดีอาญานั้นเลิกกัน ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายในคดีอาญาในการเรียกร้องค่าเสียหาย
- อาญาเปรียบเทียบได้และผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับอาญาตามที่มีการเปรียบเทียบ ให้ความผิดทางพินัยเป็นอันยุติ

4 กระทำความผิดหลายกรรม บางกรรมเป็นพินัย บางกรรมเป็นอาญา

- ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสั่งปรับเป็นพินัย
- อาญาส่งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญา
- กรณีสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา หากพบว่ากระทำความผิดเป็นพินัย ให้พนักงานสอบสวน/พนักงานอัยการ แจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
www.lawreform.go.th / www.krisdika.go.th
Thai Law Reform Commission

มาตรา ๑๙

เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยไม่ว่าความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหานั้นตามสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หลักการสำคัญในการปรับเป็นพินัยคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ปรับเป็นพินัยจะทำหน้าที่เสมือนพนักงานสอบสวน โดยไม่ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจะพบการกระทำความผิดเอง หรือมีการกล่าวหาโดยประชาชนว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยขึ้นไม่ว่าจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม และการแจ้งสามารถแจ้งเป็นหนังสือ หรือด้วยวาจา หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ตาม หรือความปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าจะด้วยวิธีอื่นใด เช่น มีการนำเสนอข่าวสาร หรือพบเห็นการกระทำความผิดในสื่อสังคมออนไลน์ (social media) ไม่ว่าความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด ในมาตรา ๑๙ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหานั้นตามสมควร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

กระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และการให้โอกาส ผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา ในกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐานและการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือความปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยเกิดขึ้น ไม่ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นเอง หรือข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ บุคคลซึ่งกฎหมายที่กำหนดความผิดทางพินัยบัญญัติให้มีอำนาจในการดำเนินการตามกฎหมายนั้น แต่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ปรับเป็นพินัยออกตรวจและพบเห็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดทางพินัย หรือประชาชนได้แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยเกิดขึ้น ในข้อ ๔[๗๔] แห่งกฎกระทรวงดังกล่าว เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเริ่มแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ในกรณีที่ความปรากฏต่อข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ ในข้อ ๔ วรรคสอง ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ เพื่อดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานต่อไป

---

[๗๔] ข้อ ๔ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือความปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยเกิดขึ้น ไม่ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นเอง มีการกล่าวหา หรือความปรากฏด้วยวิธีอื่นใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเริ่มการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยมิชักช้า

ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏต่อข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นหน้าที่ของข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ

(๒) ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ข้อ ๕[๗๕] แห่งกฎกระทรวงดังกล่าว ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงสำหรับการกระทำความผิดทางพินัย ที่เกิดขึ้นไม่ว่าในท้องที่ใดทั่วราชอาณาจักร และการแสวงหาข้อเท็จจริงให้กระทำได้ในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร เว้นแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะได้กำหนดเขตอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็นอย่างอื่น เช่น หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์ได้กำหนดให้พาณิชย์จังหวัดมีอำนาจปรับเป็นพินัย เฉพาะในจังหวัดของตน ดังนั้น พาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่ย่อมมีอำนาจปรับเป็นพินัยและดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงสำหรับการกระทำความผิดทางพินัยที่เกิดขึ้นในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งในการแสวงหาข้อเท็จจริงเจ้าหน้าที่ของรัฐจะดำเนินการเอง หรืออาจมอบหมายให้ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐดำเนินการแทน รวมทั้งอาจขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือส่งเอกสารอย่างหนึ่งอย่างใดให้ตามที่จำเป็นก็ได้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๗[๗๖]

(๓) การรวบรวมพยานหลักฐาน ในข้อ ๖[๗๗] แห่งกฎกระทรวงดังกล่าว กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางพินัย เพื่อให้รู้ว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยหรือไม่และใครเป็นผู้กระทำความผิด และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเสนอพยานหลักฐานใด ๆ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของตน ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องรวบรวมพยานหลักฐานนั้นไว้ในสำนวนการแสวงหาข้อเท็จจริง

(๔) การให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาตามสมควร ในข้อ ๘[๗๘] แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวกำหนดหลักเกณฑ์แยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

---

[๗๕] ข้อ ๕ ในการแสวงหาข้อเท็จจริงตามข้อ ๔ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) แสวงหาข้อเท็จจริงสำหรับการกระทำความผิดทางพินัยที่เกิดขึ้นไม่ว่าในท้องที่ใดทั่วราชอาณาจักร และการแสวงหาข้อเท็จจริงให้กระทำได้ในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ทั้งนี้ เว้นแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะได้กำหนดเขตอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็นอย่างอื่น

(๒) ในการแสวงหาข้อเท็จจริงตาม (๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐดำเนินการแทนก็ได้

[๗๖] ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาข้อเท็จจริง เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือส่งเอกสารอย่างหนึ่งอย่างใดให้ตามที่จำเป็นก็ได้

[๗๗] ข้อ ๖ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางพินัย เพื่อให้รู้ว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยหรือไม่และใครเป็นผู้กระทำความผิด และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเสนอพยานหลักฐานใด ๆ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของตน ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องรวบรวมพยานหลักฐานนั้นไว้ในสำนวนการแสวงหาข้อเท็จจริง

[๗๘] ข้อ ๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามีบุคคลกำลังกระทำความผิดทางพินัย หรือมีพยานหลักฐานซึ่งแทบจะไม่มีความสงสัยว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดทางพินัย และเจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบข้อกล่าวหา พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางพินัย และแจ้งด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหามีสิทธิจะให้การทันทีหรือจะให้ถ้อยคำภายหลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งก็ได้ หากผู้ถูกกล่าวหายอมรับสารภาพและมิได้มีข้อโต้แย้ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกการรับสารภาพและการไม่โต้แย้งนั้นไว้ และให้ผู้กระทำความผิดลงนามไว้เป็นหลักฐาน แล้วออกคำสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ เว้นแต่กรณีการออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต้องกระทำเป็นองค์คณะ ให้เสนอองค์คณะเพื่อพิจารณาออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต่อไป

เมื่อมีผู้กระทำความผิดทางพินัย และมิใช่เป็นกรณีที่จะดำเนินการได้ตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมายแจ้งข้อกล่าวหา พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางพินัยต่อผู้ถูกกล่าวหาเป็นหนังสือ และแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

(๔.๑) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามีบุคคลกำลังกระทำความผิดทางพินัย ซึ่งเทียบได้กับการกระทำความผิดซึ่งหน้ากรณีการกระทำความผิดอาญา หรือมีพยานหลักฐานซึ่งแทบจะไม่มีความสงสัยว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดทางพินัย เช่น มีประชาชนถ่ายรูปหรือบันทึกวีดีโอส่งมาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐว่ามีเจ้าของอาคารวางกระถางต้นไม้บนทางเท้าหรือปลูกต้นไม้ไว้บริเวณภายนอกอาคารของตน ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๘[๗๙] แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองพันบาทตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๔[๘๐] แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย และรู้ว่าผู้ใดเป็นเจ้าของอาคาร เจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายดังกล่าวสามารถแจ้งเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบข้อกล่าวหา พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางพินัย และต้องแจ้งด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหามีสิทธิจะให้การทันทีหรือจะให้ถ้อยคำภายหลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งก็ได้ หากผู้ถูกกล่าวหายอมรับสารภาพและมิได้มีข้อโต้แย้ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกการรับสารภาพและการไม่โต้แย้งนั้นไว้ และให้ผู้กระทำความผิดลงนามไว้เป็นหลักฐาน แล้วออกคำสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐[๘๑] ต่อไป

(๔.๒) กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพบการกระทำความผิดหรือมีประชาชนถ่ายรูปหรือบันทึกวีดีโอส่งมาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ว่ามีการมีเจ้าของอาคารวางกระถางต้นไม้บนทางเท้าหรือปลูกต้นไม้ไว้บริเวณภายนอกอาคารของตนตาม (๑) แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ทราบว่าผู้ใดเป็นเจ้าของอาคาร หรือกรณีมีการกระทำความผิดทางพินัยที่กฎหมายกำหนดค่าปรับเป็นพินัยไว้เกินหนึ่งหมื่นบาท ซึ่งการออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต้องกระทำเป็นองค์คณะ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พบการกระทำความผิดทางพินัยหรือได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาจะต้องเสนอให้องค์คณะเพื่อพิจารณาออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต่อไปซึ่งกรณีนี้ ในข้อ ๘ [๘๒] แห่งกฎกระทรวงกำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมายมีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางพินัยต่อผู้ถูกกล่าวหาและแจ้งให้

---

[๗๙] มาตรา ๘ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือที่ดินผู้ใด

(๑) วางกระถางต้นไม้บนทางเท้าหรือปลูกต้นไม้ที่บริเวณภายนอกอาคารที่ตนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองและปล่อยปละละเลยให้ต้นไม้เหี่ยวแห้งหรือมีสภาพรกรุงรัง หรือปล่อยปละละเลยให้มีสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในกระถางต้นไม้หรือที่บริเวณภายนอกของอาคาร

(๒) ปล่อยปละละเลยให้ต้นไม้หรือธัญพืชที่ตนปลูกไว้หรือที่ขึ้นเองในที่ดินของตนให้เหี่ยวแห้งหรือมีสภาพรกรุงรัง หรือปล่อยปละละเลยให้มีการทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในบริเวณที่ดินของตน

ถ้าการปล่อยปละละเลยตาม (๒) มีสภาพที่ประชาชนอาจเห็นได้จากที่สาธารณะ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

[๘๐] มาตรา ๕๔ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

[๘๑] มาตรา ๒๐ เมื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๙ แล้ว และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพยานหลักฐานเพียงพอว่าผู้ใดกระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและส่งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ

[๘๒] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗๘, ข้างต้น

ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ซึ่งกรณีที่กำหนดเวลาไว้แตกต่างจาก (๔.๑) เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาจากการแจ้ง ซึ่งอาจต้องใช้เวลาในการรวบรวมพยานหลักฐานในการโต้แย้ง อันแตกต่างจากการกระทำความผิดซึ่งหน้าหรือมีพยานหลักฐานแทบจะไม่มีความสงสัยว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดทางพินัย ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นนิติบุคคล การแจ้งตาม (๔.๑) และ (๔.๒) ให้แจ้งต่อผู้จัดการหรือผู้แทนอื่นของนิติบุคคลนั้น

(๕) การชี้แจง การแก้ข้อกล่าวหา หรือการยอมรับสารภาพต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในข้อ ๙[๘๓] แห่งกฎกระทรวงดังกล่าว กำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาจะทำเป็นหนังสือ หรือทำด้วยวาจา หรือทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ในกรณีที่ทำด้วยวาจาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกไว้และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงนามไว้เป็นหลักฐาน และการดำเนินการดังกล่าวในข้อ ๑๐[๘๔] แห่งกฎกระทรวงดังกล่าว กำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหามีสิทธิทำหนังสือแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว ให้เป็นผู้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแทนตนหรือร่วมกับตนได้

(๖) ในระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริง ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาตกเป็นผู้วิกลจริต ข้อ ๑๑[๘๕] แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐระงับการแสวงหาข้อเท็จจริงไว้จนกว่าผู้นั้นจะหายวิกลจริต ในกรณีที่คดีขาดอายุความก่อนที่ผู้นั้นจะหายวิกลจริต ให้ยุติเรื่องและจำหน่ายคดีจากสารบบ

(๗) เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ และเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้พิจารณาจากคำชี้แจงหรือคำแก้ข้อกล่าวหา (ถ้ามี) ประกอบกับข้อเท็จจริงที่แสวงหาได้แล้ว เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางพินัย ข้อ ๑๑ แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐[๘๖] ต่อไป แต่ในกรณีที่ไม่ได้ความว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางพินัย หรือมีเหตุตามกฎหมายที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องรับโทษหรือคดีขาดอายุความแล้ว ให้สั่งยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาและผู้กล่าวหาทราบ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องกังวลว่าจะถูกดำเนินคดีหรือไม่ และผู้กล่าวหาสามารถตรวจสอบผลของการพิจารณา การกระทำความผิดทางพินัยที่ตนได้กล่าวหาไว้ ซึ่งจะช่วยในการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้อีกด้วย

(๘) การพิจารณาและออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาการส่งคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา

---

[๘๓] ข้อ ๙ การชี้แจง การแก้ข้อกล่าวหา หรือการยอมรับสารภาพต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ถูกกล่าวหาจะทำเป็นหนังสือ หรือทำด้วยวาจา หรือทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ในกรณีที่ทำด้วยวาจาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกไว้และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงนามไว้เป็นหลักฐาน

[๘๔] ข้อ ๑๐ ผู้ถูกกล่าวหามีสิทธิทำหนังสือแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วให้เป็นผู้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแทนตนหรือร่วมกับตนได้

[๘๕] ข้อ ๑๑ ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาตกเป็นผู้วิกลจริตในระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐระงับการแสวงหาข้อเท็จจริงไว้จนกว่าผู้นั้นจะหายวิกลจริต ในกรณีที่คดีขาดอายุความก่อนที่ผู้นั้นจะหายวิกลจริต ให้ยุติเรื่องและจำหน่ายคดีจากสารบบ

[๘๖] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๘๑, ข้างต้น

แต่หากมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้การพิจารณาและออกคำสั่งไม่แล้วเสร็จ ในข้อ ๑๓[๘๗] แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวกำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน แต่จะขยายระยะเวลาเกินสองครั้งไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๓๘ และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาโต้แย้งซึ่งจะต้องฟ้องคดีต่อผู้ถูกกล่าวหา เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องส่งสำนวนให้พนักงานอัยการอย่างช้าไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันก่อนวันที่คดีจะขาดอายุความ

(๙) กรณีบุคคลซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปีเป็นผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา หรือพยาน ในการดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาในการโต้แย้งในระหว่างการพิจารณาปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

มาตรา ๒๐

เมื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๙ แล้ว และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพยานหลักฐานเพียงพอว่าผู้ใดกระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัย และส่งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหา หรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ

หลังจากที่พบการกระทำความผิดทางพินัย และได้ดำเนินการแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาได้มีโอกาสโต้แย้งตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๙ เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานทั้งหมดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐแสวงหาได้และที่ผู้ถูกกล่าวหาให้การโต้แย้ง หากเจ้าหน้าที่ของรัฐ**มีพยานหลักฐานเพียงพอ**ว่าผู้ใดกระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัย อันจะเห็นได้ว่าการใช้ดุลพินิจในการปรับเป็นพินัยแตกต่างจากการกระทำความผิดอาญา ซึ่งมาตรา ๒๒๗[๘๘] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่กำหนดห้ามศาลพิพากษาลงโทษจนกว่าจะแน่ใจว่ามีการกระทำความผิดจริงและจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้น หากมีความสงสัยให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย

---

[๘๗] ข้อ ๑๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ และเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้พิจารณาจากคำชี้แจงหรือคำแก้ข้อกล่าวหา (ถ้ามี) ประกอบกับข้อเท็จจริงที่แสวงหาได้แล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางพินัย ให้ดำเนินการสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ ต่อไป

ในกรณีที่ไม่ได้ความว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางพินัย หรือมีเหตุตามกฎหมายที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องรับโทษหรือคดีขาดอายุความแล้ว ให้สั่งยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาและผู้กล่าวหาทราบ

[๘๘] มาตรา ๒๒๗ ให้ศาลใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง อย่าพิพากษาลงโทษจนกว่าจะแน่ใจว่ามีการกระทำผิดจริงและจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้น

เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยได้กระทำผิดหรือไม่ ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย

เมื่อมีคำสั่งปรับให้ส่งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ สำหรับกรณีการกระทำความผิดตามกฎหมายที่กำหนดให้ผู้ที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายนั้นต้องมีการแจ้ง ขึ้นทะเบียน หรือได้รับอนุญาตจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งส่วนใหญ่กฎหมายจะกำหนดให้บุคคลนั้นต้องแจ้งที่อยู่ต่อหน่วยงานของรัฐเสมอ เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงสามารถส่งไปตามที่อยู่ที่ได้มีการแจ้งไว้ได้ โดยจะต้องส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับเสมอเพื่อให้มีหลักฐานว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาและให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ และเพื่อความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้กำหนดแนวทางในการทำหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาการกระทำความผิดทางพินัยไว้ ทั้งกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นบุคคลคนเดียว และเป็นองค์คณะที่หัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้มีหน้าที่แจ้งข้อกล่าวหาไว้แนบท้ายระเบียบดังกล่าว

มาตรา ๒๑

คำสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ ให้ทำเป็นหนังสือโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย

(๒) อัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ และจำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดให้ต้องชำระ

(๓) ระยะเวลาที่ต้องชำระซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

(๔) กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการต่อไป ถ้าผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๕) สิทธิในการขอผ่อนชำระตามมาตรา ๙ วรรคสองหรือการยื่นคำร้องขอต่อศาลตามมาตรา ๑๐

(๖) รายละเอียดอื่นใดที่เห็นสมควรอันจะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจสภาพแห่งการกระทำความผิดหรือที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ถูกกล่าวหา

ในการส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยในมาตรา ๒๑ ได้กำหนดรายละเอียดของคำสั่งปรับเป็นพินัยไว้ซึ่งคล้ายคลึงกับการแจ้งคำสั่งทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และเพื่อความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้กำหนดแนวทางในการทำคำสั่งปรับเป็นพินัยไว้แนบท้ายระเบียบดังกล่าว

No.4

คำสั่งปรับเป็นพินัย ต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด

1. อัตราค่าปรับที่กฎหมายบัญญัติไว้และจำนวนค่าปรับที่เจ้าหน้าที่กำหนด
2. ระยะเวลาในการชำระ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่า 15 วัน แต่ไม่เกิน 30 วัน
3. กระบวนการที่จะดำเนินการต่อไปหากผู้กระทำความผิดปฏิเสธหรือไม่ชำระค่าปรับ
4. สิทธิในการขอผ่อนชำระ หรือการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อลดค่าปรับหรือขอทำงานบริการสังคม
5. รายละเอียดอื่นตามที่เห็นสมควรเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเข้าใจ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
www.lawreform.go.th / www.krisdika.go.th
Thai Law Reform Commission

มาตรา ๒๒

ความในมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ ไม่ใช้บังคับแก่การดำเนินการเกี่ยวกับความผิดทางพินัยที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติวิธีดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะหรือแตกต่างไปจากบทบัญญัติแห่งมาตราดังกล่าว

ในกรณีที่กฎหมายเฉพาะได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐาน การแจ้งข้อกล่าวหา และการออกคำสั่งปรับไว้เป็นการเฉพาะหรือแตกต่างจากที่มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถดำเนินการตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติ เช่น กรณีการออกคำสั่งปรับตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการออกใบสั่งตามมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๐/๑ หรือการยึดใบอนุญาตใบขับขี่หรือบันทึกการยึดใบอนุญาตใบขับขี่ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และแจ้งการสั่งยึดใบอนุญาตใบขับขี่พร้อมด้วยเหตุผลในการสั่งยึดใบอนุญาตใบขับขี่ ไว้จนกว่าผู้กระทำความผิดได้มีการชำระค่าปรับตามมาตรา ๑๔๐/๓ และมาตรา ๑๔๑ เป็นต้น

มาตรา ๒๓

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๒๐ ปฏิเสธข้อกล่าวหา หรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐาน และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลได้เอง เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจดำเนินการฟ้องคดีโดยไม่ต้องส่งให้พนักงานอัยการ

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นว่า ในการปรับเป็นพินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐทำหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนในคดีอาญา ดังนั้น เมื่อได้มีการแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดไว้ในหนังสือแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัย มาตรา ๒๓ ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐาน และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป ทั้งนี้ เพื่อลดขั้นตอนในการดำเนินคดีซึ่งแตกต่างจากการปรับทางปกครองที่ผู้อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งปรับมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งก่อนที่จะนำคดีไปฟ้องศาลปกครองเพื่อให้เพิกถอนคำสั่งปรับ และในกรณีกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลได้เอง เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจดำเนินการฟ้องคดีโดยไม่ต้องส่งให้พนักงานอัยการ เช่น กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องคดีแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิผู้บริโภคต่อศาลได้ หรือกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานที่กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจฟ้องคดีแรงงานให้แก่ลูกจ้างได้ แต่ไม่ตัดสิทธิเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายดังกล่าวที่จะส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล เนื่องจากมาตรา ๒๓ ใช้คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจดำเนินการฟ้องคดีโดยไม่ต้องส่งให้พนักงานอัยการ”

มาตรา ๒๔

ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาพบการกระทำความผิดทางพินัย ให้มีหน้าที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายนั้น ๆ เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป เว้นแต่เป็นความผิดทางพินัยที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดังกล่าวเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีเช่นนั้นให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในการปรับเป็นพินัยมีวัตถุประสงค์หลักในการให้ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจตราการกระทำความผิดและดำเนินการปรับเป็นพินัย ซึ่งในทางปฏิบัติหากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาพบการกระทำความผิดทางพินัย ในมาตรา ๒๔ ได้กำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายนั้น ๆ เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป เนื่องจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจไม่มีอำนาจปรับเป็นพินัย ยกเว้นแต่ความผิดทางพินัยที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดังกล่าวเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกที่กำหนดให้ข้าราชการตำรวจเป็นหัวหน้าเจ้าพนักงานและเจ้าพนักงานจราจรซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติการตามกฎหมาย และนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้รักษาการตามกฎหมายได้กำหนดให้หัวหน้าเจ้าพนักงานและเจ้าพนักงานจราจรเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ตำรวจดังกล่าวสามารถสั่งปรับเป็นพินัยสำหรับการกระทำความผิดที่ถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยได้

มาตรา ๒๕

เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนคดีความผิดทางพินัยจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หากพนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ดำเนินการเพื่อฟ้องคดีต่อศาล โดยจะมีหรือไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาไปศาลก็ได้

ในกรณีพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง ให้แจ้งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งเหตุผล หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการให้ทำความเห็นแย้งเสนอไปยังผู้ดำรงตำแหน่งเหนือพนักงานอัยการที่มีคำสั่งเพื่อชี้ขาด เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้วให้พนักงานอัยการแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือด้วย

ในการพิจารณาสำนวน พนักงานอัยการมีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม รวมทั้งมีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำได้ตามที่เห็นสมควร หรือจะสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการตามพระราชบัญญัตินี้ และการกำหนดผู้มีอำนาจชี้ขาดความเห็นแย้ง ให้อัยการสูงสุดออกระเบียบให้พนักงานอัยการปฏิบัติได้ และเพื่อประโยชน์ในการประสานและร่วมมือกันในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนรวมทั้งสอดคล้องกับเขตอำนาจของพนักงานอัยการ อัยการสูงสุดจะมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบถึงแนวปฏิบัติในการสั่งเรื่องให้พนักงานอัยการในแต่ละท้องที่ก็ได้

เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนคดีความผิดทางพินัยจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้พนักงานอัยการกลั่นกรองคำสั่งปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐในทำนองเดียวกับการดำเนินคดีอาญา ซึ่งหากอัยการเห็นด้วยกับคำสั่งปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ก็ให้ดำเนินการเพื่อฟ้องคดีต่อศาล แต่การฟ้องคดีต่อศาลสำหรับคดีความผิดทางพินัยจะมีหรือไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาไปศาลก็ได้ ซึ่งแตกต่างจากคดีอาญาที่มาตรา ๑๔๒[๘๙] ประกอบกับมาตรา ๑๖๕[๙๐] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดให้ในกรณีเห็นควรสั่งฟ้องคดี ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนพร้อมกับผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เว้นแต่ผู้ต้องหานั้นถูกขังอยู่แล้ว และในวันไต่สวนมูลฟ้องต้องนำตัวจำเลยมาศาล

ในกรณีพนักงานอัยการพิจารณาสำนวนแล้วไม่เห็นด้วยกับคำสั่งปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา ๒๕ วรรคสอง กำหนดให้อัยการสั่งไม่ฟ้อง โดยต้องแจ้งคำสั่งไม่ฟ้องให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งเหตุผล หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ทำความเห็นแย้งเสนอไปยังผู้ดำรงตำแหน่งเหนือพนักงานอัยการที่มีคำสั่งเพื่อชี้ขาด ซึ่งเป็นการถ่วงดุลการใช้ดุลพินิจเช่นเดียวกับกระบวนการดำเนินคดีอาญา ในมาตรา ๑๔๕[๙๑] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจทำความเห็นแย้งแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัด

---

[๘๙] มาตรา ๑๔๒ ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุม หรือขังอยู่ หรือปล่อยชั่วคราวหรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก ให้พนักงานสอบสวนทำความเห็นตามท้องสำนวนการสอบสวน ว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวน

ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งแต่สำนวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยหรือปล่อยชั่วคราวถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่ ให้ขอเองหรือขอให้พนักงานอัยการขอต่อศาลให้ปล่อย

ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนพร้อมกับผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เว้นแต่ผู้ต้องหานั้นถูกขังอยู่แล้ว หรือผู้ต้องหาซึ่งถูกแจ้งข้อหาได้หลบหนีไป

แต่ถ้าเป็นความผิด ซึ่งพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบได้ และผู้กระทำความผิดได้ปฏิบัติตามเปรียบเทียบนั้นแล้ว ให้บันทึกการเปรียบเทียบนั้นไว้ แล้วส่งไปให้พนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวน

[๙๐] มาตรา ๑๖๕ ในคดีซึ่งพนักงานอัยการเป็นโจทก์ ในวันไต่สวนมูลฟ้อง ให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล ให้ศาลส่งสำเนาฟ้องแก่จำเลยรายตัวไป เมื่อศาลเชื่อว่าเป็นจำเลยจริงแล้ว ให้อ่านและอธิบายฟ้องให้ฟัง และถามว่าได้กระทำผิดจริงหรือไม่ จะให้การต่อสู้อย่างไรบ้าง คำให้การของจำเลยให้จดไว้ ถ้าจำเลยไม่ยอมให้การก็ให้ศาลจดรายงานไว้ และดำเนินการต่อไป

จำเลยไม่มีอำนาจนำพยานมาสืบในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการตัดสิทธิในการที่จำเลยจะมีทนายมาช่วยเหลือ

ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ ศาลมีอำนาจไต่สวนมูลฟ้องลับหลังจำเลย ให้ศาลส่งสำเนาฟ้องแก่จำเลยรายตัวไปกับแจ้งวันนัดไต่สวนให้จำเลยทราบ จำเลยจะมาฟังการไต่สวนมูลฟ้อง โดยตั้งทนายให้ซักค้านพยานโจทก์ด้วยหรือไม่ก็ได้ หรือจำเลยจะไม่มา แต่ตั้งทนายมาซักค้านพยานโจทก์ก็ได้ ห้ามมิให้ศาลถามคำให้การจำเลย และก่อนที่ศาลประทับฟ้องมิให้ถือว่าจำเลยอยู่ในฐานะเช่นนั้น

[๙๑] มาตรา ๑๔๕ ในกรณีที่มีคำสั่งไม่ฟ้อง และคำสั่งนั้นไม่ใช่ของอธิบดีกรมอัยการ ถ้าในนครหลวงกรุงเทพธนบุรีให้รีบส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งไปเสนออธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ ถ้าในจังหวัดอื่นให้รีบส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งไปเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ทั้งนี้ มิได้ตัดอำนาจพนักงานอัยการที่จะจัดการอย่างใดแก่ผู้ต้องหาดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๓

ในกรณีที่อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจในนครหลวงกรุงเทพธนบุรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่นแย้งคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งกันไปยังอธิบดีกรมอัยการเพื่อชี้ขาด แต่ถ้าคดีจะขาดอายุความหรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นจะต้องรีบฟ้อง ก็ให้ฟ้องคดีนั้นตามความเห็นของอธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดไปก่อน

(มีต่อหน้าถัดไป)

และในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทำความเห็นแย้ง มาตรา ๒๕ วรรคสี่ กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งเหนือพนักงานอัยการมีคำสั่งชี้ขาด เพื่อให้กระบวนการดำเนินคดีมีความรวดเร็ว และเมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้วให้พนักงานอัยการแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่ถูกกล่าวหาทราบว่าตนไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา

ในกระบวนการพิจารณาสำนวนพนักงานอัยการมีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมรวมทั้งมีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำได้ตามที่เห็นสมควร หรือจะสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการก็ได้ สำหรับการพิจารณาสำนวน และผู้ดำรงตำแหน่งเหนือพนักงานอัยการที่มีคำสั่งชี้ขาดความเห็นแย้งเป็นไปตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖[๙๒]

มาตรา ๒๖

ในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัย หากพนักงานอัยการเห็นว่าเป็นความผิดทางอาญาหรือมีการกระทำความผิดทางอาญารวมอยู่ด้วย ให้พนักงานอัยการแจ้งให้พนักงานสอบสวนเพื่อพิจารณาดำเนินคดีอาญาต่อไป

ในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางอาญา หากพนักงานอัยการเห็นว่าเป็นความผิดทางพินัยหรือมีการกระทำความผิดทางพินัยรวมอยู่ด้วย ให้พนักงานอัยการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป

หลักการในมาตรานี้เป็นหลักการเดียวกับมาตรา ๒๔ คือในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางอาญา หากพนักงานอัยการเห็นว่าเป็นความผิดทางพินัยหรือมีการกระทำความผิดทางพินัยรวมอยู่ด้วย ให้พนักงานอัยการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป เนื่องจากพนักงานอัยการไม่มีอำนาจปรับเป็นพินัย และในกรณีที่พนักงานอัยการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัย หากพนักงานอัยการเห็นว่าเป็นความผิดทางอาญาหรือมีการกระทำความผิดทางอาญารวมอยู่ด้วย ให้พนักงานอัยการแจ้งให้พนักงานสอบสวนเพื่อพิจารณาดำเนินคดีอาญาต่อไป เนื่องจากการดำเนินคดีอาญาต้องผ่านการสอบสวนของพนักงานสอบสวนจึงจะสามารถฟ้องคดีได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๐[๙๓] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๙๑)

บทบัญญัติในมาตรานี้ ให้นำมาบังคับในการที่พนักงานอัยการจะอุทธรณ์ ฎีกา หรือถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์และถอนฎีกาโดยอนุโลม

[๙๒] โปรดดูระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีความผิดทางพินัยของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ประเภท ก ตอนที่ ๓๕ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖) https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/140A035N0000000001400.pdf

มาตรา ๒๗

ถ้าผู้กระทำความผิดทางพินัยชำระค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดก่อนฟ้องคดีต่อศาล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี ยุติการดำเนินการฟ้องคดี หรือถ้าได้มีการฟ้องคดีต่อศาลแล้วก่อนศาลมีคำพิพากษา ให้ศาลสั่งจำหน่ายคดี

โดยที่ความผิดทางพินัยเป็นการไม่ปฏิบัติหรือฝ่าฝืนกฎหมายที่ไม่ร้ายแรง และผลของการกระทำความผิดคือการชำระค่าปรับเป็นพินัย ดังนั้น ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยชำระค่าปรับครบถ้วนตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนด ไม่ว่าจะชำระในชั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาออกคำสั่งปรับหรือในชั้นพนักงานอัยการพิจารณาสำนวน มาตรา ๒๗ จึงกำหนดให้ยุติการดำเนินการฟ้องคดีหรือเมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว มีการชำระค่าปรับก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาก็ให้ศาลสั่งจำหน่ายคดี แต่หากศาลมีคำพิพากษาแล้วต้องชำระค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลซึ่งอาจจะน้อยหรือมากกว่าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสั่งปรับก็ได้ เนื่องจากในการพิจารณาคดีศาลไม่ผูกพันตามคำสั่งปรับของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ชำระค่าปรับพินัยครบถ้วนแล้ว
ยุติการดำเนินการฟ้องคดี

No.5

ขั้นตอนการปรับเป็นพินัย เป็นอย่างไร

1. เมื่อพบการกระทำความผิด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรวบรวมข้อเท็จจริงและหลักฐาน และให้โอกาสผู้กระทำความผิดได้ชี้แจง

2. หากเจ้าหน้าที่ของรัฐเชื่อว่ามีการกระทำความผิด ให้มีคำสั่งปรับเป็นพินัย

3. ให้ส่งคำสั่งเป็นหนังสือไปทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามที่อยู่ในทะเบียนราษฎรหรือที่แจ้งไว้กับหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ

4. การชำระค่าปรับ กำหนดให้ชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยค่าปรับเป็นพินัยต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยหรือกฎหมายอื่นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

5. หากผู้กระทำความผิดปฏิเสธหรือไม่ชำระค่าปรับภายในเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่สรุปสำนวนส่งอัยการเพื่อฟ้องคดีต่อศาลต่อไป

6. หากอัยการสั่งไม่ฟ้อง ให้แจ้งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

7. หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีความเห็นแย้งให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือกว่าของอัยการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

8. หากผู้กระทำความผิดยินยอมชำระค่าปรับก่อนอัยการส่งฟ้องหรือศาลมีคำพิพากษาความผิดทางพินัยเป็นอันยุติ

มาตรา ๒๘

ให้ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจ หรือศาลชำนัญพิเศษทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความผิดทางพินัย

วิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ข้อบังคับตามวรรคสองต้องคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวของจนเกินสมควร และจะกำหนดให้ศาลพิจารณาลับหลังจำเลยก็ได้ แต่ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด จำเลยมีสิทธิแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับให้มาต่อสู้คดีแทนได้ โดยมิให้ถือว่าเป็นการพิจารณาลับหลังจำเลย และในการส่งเอกสารให้กำหนดให้สามารถส่งทางอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นที่เหมาะสมได้ด้วย ในกรณีสมควร จะกำหนดค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีไว้ด้วยก็ได้ ข้อบังคับดังกล่าวเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

โดยที่คดีความผิดทางพินัยเป็นคดีที่ไม่ร้ายแรง หลักการเดิมของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดให้ศาลจังหวัดและที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญามีอำนาจพิจารณา เนื่องจากการพิจารณาคดีใช้หลักการคล้ายกับการพิจารณาคดีอาญาเพียงแต่ลดขั้นตอนและกระบวนการให้การพิจารณารวดเร็วยิ่งขึ้น โดยให้อุทธรณ์ได้แค่ข้อกฎหมายและจบแค่ชั้นศาลอุทธรณ์ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายจึงเห็นว่าควรให้ศาลจังหวัดซึ่งมีการพิจารณาเป็นองค์คณะและผู้พิพากษามีประสบการณ์เพียงพอซึ่งจะทำให้การใช้ดุลพินิจมีความรอบคอบ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาในชั้นคณะกรรมาธิการฯ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมขอเพิ่มให้ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจ หรือศาลชำนัญพิเศษ มีอำนาจในการพิจารณาคดีความผิดเป็นพินัย เนื่องจากคดีความผิดทางพินัยมีทั้งคดีที่เป็นความผิดเล็กน้อยอัตราค่าปรับต่ำซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาได้ จนถึงคดีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในทางเศรษฐกิจที่ไม่ใช่อาชญากรรมทางเศรษฐกิจซึ่งมีอัตราโทษสูง และบางคดีอยู่ในอำนาจของศาลชำนัญการพิเศษ เช่น คดีตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลแรงงาน หรือคดีตามกฎหมายเครื่องหมายการค้าซึ่งอยู่ในอำนาจของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ประกอบกับในอนาคตหากมีการนำมาตรการปรับเป็นพินัยมาใช้มากขึ้น หากจำกัดให้เฉพาะศาลจังหวัดหรือศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญามีอำนาจพิจารณาอาจจะมีปัญหาเรื่องความเพียงพอของผู้พิพากษา ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการจึงได้แก้ไขให้ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจ หรือศาลชำนัญพิเศษ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความผิดทางพินัย

สำหรับวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัยซึ่งเป็นกระบวนการพิจารณาของศาล (Court rules) มาตรา ๒๘ วรรคสอง กำหนดให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ซึ่งมีลักษณะเดียวกับการพิจารณาคดีพิเศษตามกฎหมายเฉพาะที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ในวรรคสามได้กำหนดกรอบในการออกข้อบังคับไว้โดยกำหนดให้ต้องคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม

และไม่เป็นภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อให้การออกข้อบังคับไม่ยึดติดอยู่กับการพิจารณาคดีอาญาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยเฉพาะการรับฟังพยานหลักฐานที่คดีอาญาจะต้องใช้หลักการพิสูจน์จนสิ้นสงสัย แต่ในมาตรานี้กำหนดให้ใช้หลักไม่เป็นภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร โดยจะกำหนดให้ศาลพิจารณาลับหลังจำเลยก็ได้ และจำเลยมีสิทธิแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับให้มาต่อสู้คดีแทนได้ โดยมิให้ถือว่าเป็นการพิจารณาลับหลังจำเลย ซึ่งหลักในการพิจารณาลับหลังจำเลยเป็นหลักการที่กำหนดไว้พิเศษสำหรับคดีความผิดทางพินัยที่ผู้กระทำความผิดเพียงแค่ต้องชำระค่าปรับโดยไม่มีการกักขังแทนค่าปรับ ในการฟ้องคดีจึงจะมีตัวผู้ถูกกล่าวหาไปศาลหรือไม่ก็ได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ และในการพิจารณาหากจำเลยไม่ปรากฏตัว ศาลก็สามารถพิจารณาลับหลังจำเลยได้ซึ่งคล้ายกับการดำเนินคดีแพ่ง

สำหรับการส่งเอกสารได้กำหนดให้สามารถส่งทางอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นที่เหมาะสมได้ด้วยเพื่อรองรับการพิจารณาทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมได้ออกประกาศในการส่งเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว[๙๔]

โดยที่การฟ้องคดีเป็นการฟ้องโดยพนักงานอัยการในนามของรัฐจึงมิได้กำหนดค่าธรรมเนียมในการฟ้องคดีไว้ แต่เนื่องจากในการบังคับคดีเพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดมาชำระค่าปรับ ในการออกข้อบังคับได้กำหนดให้สามารถกำหนดค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีไว้ด้วยก็ได้หากเห็นสมควร สำหรับวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัยปัจจุบันประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ออกข้อบังคับไว้เรียบร้อยแล้ว[๙๕]

มาตรา ๒๙

เมื่อความผิดทางพินัยเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าเกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลใด ให้ฟ้องที่ศาลนั้น แต่ถ้าความผิดทางพินัยเกิดขึ้นในหลายท้องที่ให้ฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งได้

ในกรณีที่ไม่ปรากฏชัดว่าความผิดทางพินัยเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำความผิดมีที่อยู่ แต่ถ้าไม่ทราบที่อยู่ของผู้กระทำความผิดให้ถือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หากมีผู้กระทำความผิดหลายคน ให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำความผิดคนใดคนหนึ่งมีที่อยู่

การฟ้องคดีความผิดทางพินัยมีหลักการเดียวกันกับการฟ้องคดีอาญา คือ เมื่อความผิดทางพินัยเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าเกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลใด ให้ฟ้องที่ศาลนั้น และได้เพิ่มความสะดวกในการฟ้องคดี

---

[๙๔] โปรดดูประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินคดีความผิดทางพินัย https://jla.coj.go.th/th/content/category/detail/id/1602/iid/356173

[๙๕] โปรดดูข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ประเภท ก ตอนที่ ๓๖ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/140A036N0000000006300.pdf และประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินคดีความผิดทางพินัย https://jla.coj.go.th/th/content/category/detail/id/1602/iid/356173

ให้มากขึ้นกว่าการฟ้องคดีอาญา โดยกำหนดให้ในกรณีที่ความผิดทางพินัยเกิดขึ้นในหลายท้องที่ให้ฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งได้ และในกรณีที่ไม่ปรากฏชัดว่าความผิดทางพินัยเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำความผิดมีที่อยู่ แต่ถ้าไม่ทราบที่อยู่ของผู้กระทำความผิด ให้ถือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หากมีผู้กระทำความผิดหลายคน ให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำความผิดคนใดคนหนึ่งมีที่อยู่

มาตรา ๓๐

ผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัย ไม่ชำระค่าปรับภายในเวลาที่ศาลกำหนด ให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อชำระค่าปรับเป็นพินัย

ในการชำระค่าปรับเป็นพินัยตามคำพิพากษา มาตรา ๓๐ ไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ โดยให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะกำหนดได้ตามที่เห็นสมควรซึ่งแตกต่างจากการชำระค่าปรับตามคำสั่งปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มาตรา ๒๑ (๓) กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดระยะเวลาในการชำระค่าปรับได้ไม่เกินสามสิบวัน เนื่องจากต้องการกำหนดเวลาในการนำคดีไปสู่ศาลตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ในกรณีที่กระทำความผิดทางพินัยไม่ชำระค่าปรับภายในเวลาที่ศาลกำหนดซึ่งรวมถึงไม่ได้ขอผ่อนชำระหรือทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัย มาตรา ๓๐ ได้กำหนดให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อชำระค่าปรับเป็นพินัยต่อไป

มาตรา ๓๑

ให้นำความในมาตรา ๒๙/๑ วรรคสองและวรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่การบังคับคดีตามคำสั่งศาลตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๓๐ ด้วยโดยอนุโลม

เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดทางพินัยเพื่อชำระค่าปรับเป็นพินัย ทั้งกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยฝ่าฝืนคำสั่งให้ทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนการชำระค่าปรับในมาตรา ๑๐ หรือไม่ชำระค่าปรับตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดตามมาตรา ๓๐ ในมาตรา ๓๑ กำหนดให้นำมาตรา ๒๙/๑[๙๖] วรรคสองและวรรคสามแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับ คือ ศาลจะแต่งตั้งเจ้าพนักงานศาลและพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการบังคับคดีโดยการสืบทรัพย์และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของผู้ต้องคำพิพากษาและขายทอดตลาด ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยไม่ต้องดำเนินการบังคับคดีโดยการสืบทรัพย์ ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของผู้กระทำความผิดและขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระค่าปรับอย่างกรณีของโทษปรับทางปกครอง ในกรณีที่ผู้กระกระทำความผิดไม่ชำระค่าปรับทางปกครอง ที่กฎหมายกำหนดให้นำมาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

[๙๖] มาตรา ๒๙/๑ ในกรณีที่ผู้ต้องโทษปรับไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อใช้ค่าปรับ

(มีต่อหน้าถัดไป)

มาตรา ๓๒

ห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลในปัญหาข้อเท็จจริงและจำนวนค่าปรับเป็นพินัย

ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีสิทธิอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๒๘ เงื่อนไขดังกล่าวต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้อุทธรณ์และสังคมโดยรวมในการรับภาระค่าใช้จ่ายประกอบกัน

คำพิพากษาของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

โดยที่การกระทำความผิดทางพินัยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่ไม่ร้ายแรง ในมาตรา ๓๒ จึงห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลในปัญหาข้อเท็จจริงและจำนวนค่าปรับเป็นพินัยเพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีการพิจารณากลั่นกรองมาแล้วสองครั้ง คือ ในส่วนข้อเท็จจริงมีการกลั่นกรองในชั้นการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐและชั้นพนักงานอัยการ ส่วนการกำหนดค่าปรับมีการกลั่นกรองในชั้นการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐและศาลชั้นต้น

สำหรับปัญหาข้อกฎหมายมาตรา ๓๒ วรรคสอง กำหนดให้เฉพาะผู้กระทำความผิดมีสิทธิอุทธรณ์ตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๒๘ โดยมีการกำหนดกรอบในการออกข้อบังคับในการให้อุทธรณ์ไว้ว่าต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้อุทธรณ์และสังคมโดยรวมในการรับภาระค่าใช้จ่ายประกอบกัน เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการพิจารณาอุทธรณ์ประชาชนผู้เสียภาษีทุกคนต้องแบกรับค่าใช้จ่ายด้วย ซึ่งในข้อ ๒๒[๙๗] แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้กำหนดให้จำเลยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ไว้ ๗ กรณี

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๙๖)

การบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งและพนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการบังคับคดีและให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับและขายทอดตลาดตามที่ได้รับแจ้งจากศาลหรือพนักงานอัยการ ทั้งนี้ มิให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายจากผู้ดำเนินการบังคับคดี

การตรวจสอบหาทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับโดยพนักงานอัยการเพื่อการบังคับคดีตามวรรคสองให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่กระทบต่อการที่ศาลจะมีคำสั่งตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

[๙๗] ข้อ ๒๒ ปัญหาข้อกฎหมายที่อุทธรณ์ต้องเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลชั้นอุทธรณ์ควรวินิจฉัยปัญหาสำคัญตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การโต้แย้งว่าการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ของรัฐขัดต่อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(๒) การโต้แย้งว่าการดำเนินกระบวนพิจารณาของศาลชั้นต้นขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับนี้

(๓) เมื่อคำพิพากษาของศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญขัดกัน หรือขัดกับแนวบรรทัดฐานของคำพิพากษาศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา

(๔) เมื่อคำพิพากษาของศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญซึ่งยังไม่มีแนวคาพิพากษาของศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกามาก่อน

(๕) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายขัดกับคาพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดของศาลอื่น

(๖) เมื่อพิจารณาข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างในอุทธรณ์แล้วอาจมีผลเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น

(๗) ปัญหาข้อกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวพันกับประโยชน์สาธารณะ

No.6

การดำเนินคดีในชั้นศาลเป็นอย่างไร

1. ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี

- ศาลแขวง จังหวัด หรือศาลอาญาที่มีเขตอำนาจ หรือศาลชำนัญพิเศษมีอำนาจพิจารณาคดีความผิดทางพินัย
- การกระทำความผิดเกิดขึ้นที่ใดให้ฟ้องศาลนั้น หากเกิดหลายท้องที่ฟ้องศาลท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่ความผิดเกิดขึ้น
- ถ้าไม่ปรากฏชัดว่าความผิดเกิดขึ้นที่ใด ฟ้องที่ศาลที่ผู้กระทำความผิดมีที่อยู่ ถ้าไม่ทราบที่อยู่ให้ถือที่อยู่ตามทะเบียนราษฎร ถ้ามีผู้กระทำความผิดหลายคน ให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำความผิดคนใดคนหนึ่งมีที่อยู่

2. การพิจารณาคดีของศาล

ให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่

3. การบังคับชำระค่าปรับ

- หากไม่ชำระค่าปรับภายในเวลาที่ศาลกำหนดให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินชำระค่าปรับ
- การบังคับคดีนำมาตรา 29/1 ป.อาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ไม่รวมการกักขังแทนค่าปรับ
- ห้ามอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลในปัญหาข้อเท็จจริงและจำนวนค่าปรับ
- อุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายได้ตามเงื่อนไขในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา (ต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมของผู้อุทธรณ์และภาระค่าใช้จ่ายของสังคม)
- คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด

มาตรา ๓๓

คดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติ ด้วยเหตุดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีการชำระค่าปรับเป็นพินัยหรือทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว

(๒) โดยความตายของผู้กระทำความผิดทางพินัย

(๓) เมื่อมีการเปรียบเทียบความผิดอาญาตามมาตรา ๑๖ (๔)

(๔) เมื่อคดีขาดอายุความตามมาตรา ๑๑ หรือพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒ แล้วแต่กรณี

นอกจากการชำระค่าปรับแล้ว ความผิดทางพินัยจะยุติลงเมื่อมีการทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว หรือผู้กระทำความผิดทางพินัยตายซึ่งเป็นหลักการเดียวกับการกระทำความผิดอาญาซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา ๓๘[๙๘] แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมีการเปรียบเทียบความผิดอาญาตามมาตรา ๑๖[๙๙] (๔) กรณีที่เป็นการกระทำความผิดกรรมเดียวเป็นทั้งความผิดทางพินัยและความผิดอาญา และเมื่อคดีขาดอายุความตามมาตรา ๑๑[๑๐๐] หรือพ้นกำหนดเวลาการบังคับคดีตามมาตรา ๑๒[๑๐๑]

---

[๙๘] มาตรา ๓๘ โทษให้เป็นอันระงับไปด้วยความตายของผู้กระทำความผิด

[๙๙] มาตรา ๑๖ การกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นทั้งความผิดทางพินัยและความผิดอาญา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าความผิดอาญานั้นไม่อาจเปรียบเทียบได้ ให้ระงับการดำเนินการปรับเป็นพินัย และแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อไป

(๒) ในกรณีตาม (๑) ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ปรับเป็นพินัยไปก่อนแล้ว การปรับเป็นพินัยดังกล่าวไม่เป็นการตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการที่จะดำเนินคดีอาญา และในกรณีที่ศาลในคดีอาญามีคำพิพากษาถึงที่สุดลงโทษอาญาแก่ผู้กระทำความผิดให้ความผิดทางพินัยเป็นอันยุติและให้ศาลในคดีอาญาสั่งคืนค่าปรับเป็นพินัยที่ได้ชำระแล้วให้แก่ผู้กระทำความผิด ในกรณีที่ศาลในคดีอาญาพิพากษาลงโทษปรับไม่ว่าจะลงโทษจำคุกด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้ศาลในคดีอาญาสั่งให้นำค่าปรับเป็นพินัยที่ชำระแล้วมาหักกลบกับโทษปรับ หากยังมีจำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยที่ชำระแล้วเหลืออยู่ ให้ศาลในคดีอาญาสั่งให้คืนเงินที่เหลือนั้นให้แก่ผู้กระทำความผิดด้วย

(๓) ถ้าความผิดอาญานั้นเปรียบเทียบได้ และผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับเป็นพินัย หรือทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยตามคำสั่งของศาลแล้ว ให้คดีอาญานั้นเป็นอันเลิกกัน แต่ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายจากการกระทำของผู้กระทำความผิดนั้น

(๔) ถ้าความผิดอาญานั้นเปรียบเทียบได้ และได้มีการชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ความผิดทางพินัยนั้นเป็นอันยุติ

[๑๐๐] มาตรา ๑๑ ในคดีความผิดทางพินัย ถ้ามิได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยหรือฟ้องภายในกำหนดสองปีนับแต่วันกระทำความผิดเป็นอันขาดอายุความ เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

[๑๐๑] มาตรา ๑๒ เมื่อได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาอันเป็นที่สุดให้ผู้ใดชำระค่าปรับเป็นพินัย ถ้าผู้นั้นมิได้ชำระหรือชำระค่าปรับเป็นพินัยแล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน และเกินห้าปีนับแต่วันที่มีคำสั่งหรือคำพิพากษาดังกล่าว จะบังคับตามคำสั่งหรือคำพิพากษาต่อผู้นั้นมิได้ ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่การขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

No.8

คดีความทางพินัย ยุติเมื่อใด

01 มีการชำระค่าปรับหรือทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับครบถ้วน

02 ความตายของผู้กระทำความผิด

03 มีการเปรียบเทียบความผิดอาญาโดยชอบ

04 ขาดอายุความ (ไม่มีคำสั่งปรับหรือฟ้องคดีภายในสองปีนับแต่วันกระทำความผิด)

05 พ้นระยะเวลาบังคับค่าปรับ (ภายในห้าปีนับแต่มีคำสั่งปรับหรือคำพิพากษาถึงที่สุด)

ข้อควรระวัง :

- ห้ามหน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางพินัยไว้ในบันทึกอาชญากรรม
- แต่สามารถบันทึกไว้เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการกำหนดค่าปรับกรณีกระทำความผิดซ้ำได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
www.lawreform.go.th / www.krisdika.go.th
Thai Law Reform Commission

มาตรา ๓๔

ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางพินัยของบุคคลใด รวมไว้ในบันทึกประวัติอาชญากรรม หรือในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม

หลักการประการสำคัญอีกประการหนึ่งของมาตรการปรับเป็นพินัย คือ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางพินัยของบุคคลใดรวมไว้ในบันทึกประวัติอาชญากรรม หรือในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม อย่างไรก็ตาม โดยที่ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัยในมาตรา ๙[๑๐๒] (๒) ให้พิจารณาถึงการกระทำความผิดซ้ำ ประกอบกับมาตรา ๑๓[๑๐๓] กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบ ในข้อ ๑๔[๑๐๔] แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ จึงได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการปรับเป็นพินัยไว้เป็นหลักฐาน แต่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในทางที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยในเรื่องอื่นที่มิใช่การพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือการจัดทำรายงานดังกล่าวมิได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เช่น กรณีที่กฎหมายที่กำหนดความผิดทางพินัยห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ที่เคยกระทำความผิดทางพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมสามารถเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการปรับเป็นพินัยไว้เป็นหลักฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการออกใบอนุญาตได้แม้จะนำไปใช้ในทางที่เป็นโทษคือการไม่ออกใบอนุญาตก็ตาม

---

[๑๐๒] มาตรา ๙ ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย ให้พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนหรือสังคมจากการกระทำความผิดทางพินัยและพฤติการณ์อื่นอันเกี่ยวกับสภาพความผิดทางพินัย

(๒) ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม การกระทำความผิดซ้ำ และสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดทางพินัย

(๓) ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือบุคคลอื่นได้รับจากการกระทำความผิดทางพินัย

(๔) สถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทางพินัย

[๑๐๓] มาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้สั่งปรับเป็นพินัยรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบและให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยของหน่วยงานนั้นแล้วเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี

[๑๐๔] ข้อ ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัยให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๙ และการจัดทำรายงานตามมาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการปรับเป็นพินัยไว้เป็นหลักฐาน แต่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในทางที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยในเรื่องอื่นที่มิใช่การพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือการจัดทำรายงานดังกล่าวมิได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

การเก็บรักษาข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้จัดเก็บโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๓๕

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการชำระค่าปรับเป็นพินัย จะกำหนดให้ชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้

การชำระค่าปรับที่สะดวกและรวดเร็วเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ ในมาตรา ๓๕ จึงกำหนดให้ผู้กระทำความผิดสามารถชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งในข้อ ๒[๑๐๕] แห่งกฎกระทรวงการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้กำหนดให้การชำระค่าปรับเป็นพินัยหรือการผ่อนชำระค่าปรับ สามารถชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านช่องทาง ดังต่อไปนี้

(๑) ธนาคาร

(๒) หน่วยบริการรับชำระเงินที่เป็นของรัฐหรือเอกชนตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

(๓) เครื่องรับจ่ายเงินอัตโนมัติ (ATM)

(๔) บัตรอิเล็กทรอนิกส์

(๕) โมไบล์แบงกิง (Mobile Banking)

(๖) อินเทอร์เน็ตแบงกิง (Internet Banking)

(๗) สถานที่หรือวิธีการอื่นใดที่สามารถเข้าถึงการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

และเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการชำระค่าปรับเป็นพินัยในข้อ ๓[๑๐๖] แห่งกฎกระทรวงดังกล่าว ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๒ โดยพิจารณาให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ได้โดยสะดวกอย่างน้อยหนึ่งช่องทาง โดยหน่วยงานของรัฐจะเรียกค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากค่าปรับเป็นพินัยไม่ได้ ซึ่งในทางปฏิบัติหน่วยงานของรัฐสามารถตั้งงบประมาณหรือขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเพื่อหักค่าปรับไว้เป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้

---

[๑๐๕] ข้อ ๒ การชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้ชำระตามจำนวนที่ระบุไว้ในคำสั่งปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งให้ผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย ณ สถานที่หรือโดยวิธีการที่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยกำหนดไว้ในคำสั่งดังกล่าว ผ่านช่องทาง ดังต่อไปนี้

(๑) ธนาคาร

(๒) หน่วยบริการรับชำระเงินที่เป็นของรัฐหรือเอกชนตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

(๓) เครื่องรับจ่ายเงินอัตโนมัติ (ATM)

(๔) บัตรอิเล็กทรอนิกส์

(๕) โมไบล์แบงกิง (Mobile Banking)

(๖) อินเทอร์เน็ตแบงกิง (Internet Banking)

(๗) สถานที่หรือวิธีการอื่นใดที่สามารถเข้าถึงการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

[๑๐๖] ข้อ ๓ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๒ โดยพิจารณาให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ได้โดยสะดวกอย่างน้อยหนึ่งช่องทาง และหน่วยงานของรัฐจะเรียกค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากค่าปรับเป็นพินัยไม่ได้

มาตรา ๓๖

ค่าปรับเป็นพินัยให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยหรือกฎหมายอื่นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ค่าปรับเป็นพินัยที่หน่วยงานได้รับไว้ถือเป็นรายได้แผ่นดินที่ต้องนำส่งคลังตามมาตรา ๓๔[๑๐๗] แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยหรือกฎหมายอื่นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เช่น มาตรา ๓๑[๑๐๘] แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้เงินค่าปรับสถานเดียวที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเปรียบเทียบตามมาตรา ๕๒[๑๐๙] ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน เพื่อให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชนำไปใช้ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบำรุงรักษาอุทยานแห่งชาติฯ เมื่อความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยจึงต้องถือว่ากฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติ ให้ไม่ต้องนำเงินค่าปรับเป็นพินัยส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน หรือกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอนุญาตให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้จ่ายค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในการจัดให้มีระบบชำระค่าปรับทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามมาตรา ๓๔ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้น

---

[๑๐๗] มาตรา ๓๔ บรรดาเงินที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สินหรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการ ให้นำส่งคลังตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งได้รับเงินที่มีผู้มอบให้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใช้จ่ายในกิจการของหน่วยงานของรัฐนั้นก็ดี หรือได้รับเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอกผลใช้จ่ายในกิจการของหน่วยงานของรัฐนั้นก็ดี ให้หน่วยงานของรัฐนั้นจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันภายในวงเงินที่ได้รับนั้นได้ และไม่ต้องนำส่งคลัง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือ หรือร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่นใด หรือบุคคลใด ไม่ว่าจะเป็นเงินให้กู้หรือให้เปล่า รวมทั้งเงินที่ได้รับสืบเนื่องจากโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือเช่นว่านั้น รัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

เมื่อมีเหตุผลอันสมควร รัฐมนตรีจะอนุญาตให้หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งที่ได้รับเงินในกรณีต่อไปนี้นำเงินนั้นไปใช้จ่ายโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

(๑) เงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดใช้ความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สินและจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมา

(๒) เงินรายรับของหน่วยงานของรัฐ ที่เป็นสถานพยาบาล สถานศึกษา หรือสถานอื่นใดที่อำนวยบริการอันเป็นสาธารณประโยชน์ หรือประชาสงเคราะห์

(๓) เงินที่ได้รับในลักษณะผลพลอยได้จากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

(๔) เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหุ้นในนิติบุคคลเพื่อนำไปซื้อหุ้นในนิติบุคคลอื่น

การจ่ายเงินตาม (๒) และ (๓) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีและผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ส่วนการจำหน่ายหุ้นและการซื้อหุ้นตาม (๔) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

[๑๐๘] มาตรา ๓๑ เงินที่เรียกเก็บได้ตามมาตรา ๒๙ เงินที่มีผู้บริจาค และเงินค่าปรับที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเปรียบเทียบตามมาตรา ๕๒ ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชเก็บรักษาไว้เป็นเงินเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบำรุงรักษาอุทยานแห่งชาติวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ หรือสวนรุกขชาติ

[๑๐๙] มาตรา ๕๒ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๗

เมื่อพระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ผู้มีหน้าที่และอำนาจในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตามมาตรา ๘ วรรคสอง มาตรา ๙ วรรคสาม มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗ วรรคสาม มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๒๘ วรรคสอง และมาตรา ๓๕ ดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศแล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จและประกาศในราชกิจจานุเบกษาก่อนวันพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศดังกล่าวต้องไม่ใช้บังคับก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เนื่องจากการตรากฎหมายที่ผ่านมาแม้จะมีบทเฉพาะกาลเร่งรัดให้มีการออกอนุบัญญัติไว้ แต่หน่วยงานที่รับผิดชอบมีปัญหาในการดำเนินการออกอนุบัญญัติ โดยเฉพาะการนำเสนอคณะรัฐมนตรีและประกาศใช้ก่อนที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ เนื่องจากกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการออกอนุบัญญัติยังไม่มีผลใช้บังคับ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนไม่สามารถทำความเข้าใจเกี่ยวหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในอนุบัญญัติได้ มาตรา ๓๗ จึงกำหนดให้การออกอนุบัญญัติตามมาตราที่ระบุไว้ได้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนได้มีเวลาในการศึกษาและเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยกำหนดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องดำเนินการออกอนุบัญญัติให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา อย่างไรก็ตาม การออกอนุบัญญัติดังกล่าวต้องไม่ใช้บังคับก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เนื่องจากกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการออกอนุบัญญัติยังไม่มีผลใช้บังคับดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

มาตรา ๓๘

ในวาระเริ่มแรกให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนตามที่เห็นสมควร เพื่อให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการเสนอแนะการออกกฎกระทรวง และระเบียบตามมาตรา ๘ วรรคสอง และมาตรา ๑๗ วรรคสาม โดยให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาทำหน้าที่หน่วยธุรการของคณะกรรมการดังกล่าว และให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

เมื่อครบห้าปีหลังจากที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประเมินความจำเป็นในการให้มีคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยในกรณีมีความจำเป็นต้องมีคณะกรรมการต่อไปให้เสนอแนะหน่วยงานที่จะทำหน้าที่

หน่วยธุรการของคณะกรรมการต่อไปด้วย ในกรณีที่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีคณะกรรมการดังกล่าวต่อไป และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วย ให้คณะกรรมการดังกล่าวสิ้นสุดลงนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติหรือวันที่คณะรัฐมนตรีกำหนดแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เห็นควรมีคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งต่อไป คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเป็นคราว ๆ หรือตลอดไปก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น การแต่งตั้งและวาระการดำรงตำแหน่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

โดยที่มาตรการปรับเป็นพินัยเป็นการปฏิรูประบบการกำหนดโทษของประเทศไทย จึงอาจจะมีปัญหาในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในระยะเริ่มแรกคณะกรรมการพัฒนากฎหมายจึงเห็นควรกำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการเสนอแนะการออกกฎกระทรวงและระเบียบตามมาตรา ๘[๑๑๐] วรรคสอง และมาตรา ๑๗[๑๑๑] วรรคสาม โดยให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาทำหน้าที่หน่วยธุรการของคณะกรรมการดังกล่าว และเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗[๑๑๒] ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

---

[๑๑๐] มาตรา ๘ ให้นำบทบัญญัติในภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป ลักษณะ ๑ บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป เฉพาะหมวด ๒ การใช้กฎหมายอาญา หมวด ๔ ความรับผิดในทางอาญา หมวด ๕ การพยายามกระทำความผิด และหมวด ๖ ตัวการและผู้สนับสนุนแห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแก่การปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ ระเบียบดังกล่าวเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

[๑๑๑] มาตรา ๑๗ ผู้ใดกระทำความผิดทางพินัยอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ปรับเป็นพินัยผู้นั้นทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป

ภายใต้บังคับวรรคสาม ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดำเนินการปรับเป็นพินัย และความผิดทางพินัยตามวรรคหนึ่งอยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างหน่วยงานกัน ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปรับเป็นพินัยในความผิดที่อยู่ในอำนาจของตน และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจพิจารณาในความผิดทางพินัยอื่นทราบเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันหรือทำแทนกันในการดำเนินการปรับเป็นพินัยก็ได้ ระเบียบดังกล่าวเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

[๑๑๒] มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นและยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

ที่กำหนดให้การตรากฎหมายพึงกำหนดให้มีคณะกรรมการเท่าที่จำเป็น จึงได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประเมินความจำเป็นในการให้มีคณะกรรมการเสนอคณะรัฐมนตรี โดยในกรณีที่เห็นว่ามีความจำเป็นต้องมีคณะกรรมการต่อไป ให้เสนอแนะหน่วยงานที่จะทำหน้าที่หน่วยธุรการของคณะกรรมการต่อไปด้วย ในกรณีที่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีคณะกรรมการดังกล่าวต่อไป และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วย ให้คณะกรรมการดังกล่าวสิ้นสุดลงนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติหรือวันที่คณะรัฐมนตรีกำหนดแล้วแต่กรณี แต่หากประเมินแล้วเห็นควรมีคณะกรรมการต่อไป คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเป็นคราว ๆ หรือตลอดไปก็ได้ โดยการแต่งตั้งและวาระการดำรงตำแหน่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ในปัจจุบันนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๑๘/๒๕๖๕ แต่งตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยตามมาตรานี้แล้ว[๑๑๓] และคณะกรรมการได้ออกระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐเป็นที่เรียบร้อยแล้ว[๑๑๔]

มาตรา ๓๙

เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

แม้ในแผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายจะกำหนดให้จัดทำกฎหมายที่สามารถเปลี่ยนโทษทางอาญาที่สามารถเปรียบเทียบปรับได้เป็นโทษปรับทางพินัย แต่ในการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายปรากฏว่าความผิดอาญาที่สามารถเปรียบเทียบปรับมีทั้งที่กฎหมายกำหนดโทษจำคุกไว้และบางมาตราเป็นความผิดที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง เช่น การฝ่าฝืนมาตรา ๒๗๖[๑๑๕] แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่จำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนและพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

[๑๑๓] คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๑๘/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๕

[๑๑๔] ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๑๒๑ ง ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖, หน้า ๑ https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/140D121S0000000000100.pdf

[๑๑๕] มาตรา ๒๗๖ ผู้ใดเสนอขายหรือขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนหรือบุคคลใด ๆ โดยมิได้ยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์และร่างหนังสือชี้ชวนต่อสำนักงานตามมาตรา ๖๕ หรือในระหว่างที่สำนักงานสั่งระงับการมีผลใช้บังคับของแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์และร่างหนังสือชี้ชวนตามมาตรา ๗๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของราคาขายของหลักทรัพย์ทั้งหมดซึ่งผู้นั้นได้เสนอขาย แต่ทั้งนี้เงินค่าปรับต้องไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองเท่าของราคาหลักทรัพย์ทั้งหมดซึ่งผู้นั้นได้เสนอขาย แต่ทั้งนี้เงินค่าปรับต้องไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษในมาตรานี้สามารถเปรียบเทียบได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๑๗[๑๑๖] วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนั้น ในโอกาสแรกที่นำมาตรการปรับเป็นพินัยมาใช้ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายจึงได้กำหนดให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ จำนวน ๑๖๘ ฉบับ เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีที่กฎหมายต่าง ๆ กำหนดโทษปรับสถานเดียวไว้ในชั้นเสนอกฎหมายมีการพิจารณาแล้วว่าการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ในบทบัญญัติดังกล่าวเป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรงจึงได้กำหนดเป็นโทษปรับสถานเดียว และเมื่อเปลี่ยนความผิดดังกล่าวเป็นความผิดทางพินัย จึงกำหนดให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าวเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมาตราที่ถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยในกฎหมายในบัญชี ๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำไว้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนในการปฏิบัติตามกฎหมาย[๑๑๗]

มาตรา ๔๐

บรรดาความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๒ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยก็ได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ก่อนตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีเสนอร่างพระราชกฤษฎีกานั้นให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วหากสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภามิได้มีมติไม่เห็นชอบ ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวต่อไป

การตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งจะเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยตามกฎหมายที่ระบุไว้ในบัญชีบางมาตราหรือทุกมาตรา โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการเปลี่ยนไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

---

[๑๑๖] มาตรา ๓๑๗ ความผิดตามมาตรา ๒๖๘ มาตรา ๒๖๙ มาตรา ๒๗๐ มาตรา ๒๗๑มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๗๓ มาตรา ๒๗๔ มาตรา ๒๗๕ มาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๙ มาตรา ๒๘๐ มาตรา ๒๘๑ มาตรา ๒๘๑/๑ มาตรา ๒๘๑/๓ มาตรา ๒๘๑/๔ มาตรา ๒๘๑/๕ มาตรา ๒๘๑/๖ มาตรา ๒๘๑/๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘๑/๘ มาตรา ๒๘๑/๙ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ มาตรา ๒๘๓/๑ มาตรา ๒๘๔ มาตรา ๒๘๕ มาตรา ๒๘๕ ทวิ มาตรา ๒๘๕ ตรี มาตรา ๒๘๖ มาตรา ๒๘๖ ทวิ มาตรา ๒๘๗ มาตรา ๒๙๐ มาตรา ๒๙๑ มาตรา ๒๙๒ มาตรา ๒๙๓ มาตรา ๒๙๔ มาตรา ๒๙๕ มาตรา ๒๙๘ มาตรา ๒๙๙ และมาตรา ๒๙๙/๓ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนสามคน ซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน

[๑๑๗] โปรดดูเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง “ความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๓๕” https://drive.google.com/file/d/1f1-SM-qrpILbzPmAOT6EbI8wYHPl5CWFv/view

ในการจัดทำกฎหมายเพื่อเปลี่ยนโทษอาญาเป็นมาตรการปรับเป็นพินัยในเบื้องต้นคณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้ยกร่างโดยให้เปลี่ยนบรรดากฎหมายที่กำหนดโทษปรับสถานเดียวทั้งหมดเป็นความผิดทางพินัย แต่ในชั้นการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานได้มีความเห็นและข้อสังเกตว่ายังไม่พร้อมให้เปลี่ยนเป็นความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายที่รับผิดชอบเป็นความผิดทางพินัย เนื่องจากมีข้อกังวลว่าการบังคับใช้กฎหมายจะไม่มีประสิทธิภาพและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานไม่มีความพร้อมในการสั่งปรับเป็นพินัยเนื่องจากมีนิติกรค่อนข้างจำกัด หรือแม้กฎหมายจะกำหนดโทษปรับสถานเดียวแต่มีหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขพิเศษอื่นที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ เช่น กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถริบทรัพย์ที่ใช้หรือได้มาจากการกระทำความผิดได้ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายจึงได้กำหนดให้กฎหมายที่หน่วยงานตั้งข้อสังเกตไว้จำนวน ๒๙ ฉบับ ในบัญชี ๒ ให้สามารถเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับอาญาสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๒ เป็นความผิดทางพินัยได้ โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเมื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบกฎหมายมีความพร้อม ซึ่งในการตราพระราชกฤษฎีกาตามกฎหมายในบัญชี ๒ สามารถเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยบางมาตราหรือทุกมาตราก็ได้ โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับอาญาสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้ และจะต้องเสนอร่างพระราชกฤษฎีกานั้นให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวัน และเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วหากสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภามิได้มีมติไม่เห็นชอบ จึงจะสามารถนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวต่อไป เพื่อให้ฝ่ายนิติบัญญัติตรวจสอบความเหมาะสมในการตราพระราชกฤษฎีกาซึ่งเป็นการเปลี่ยนโทษซึ่งถือเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

มาตรา ๔๑

ความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ และบัญชี ๒ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ไม่รวมถึง

(๑) ความผิดที่มีโทษจำคุกหรือโทษที่สูงกว่าสำหรับกรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นผู้กระทำความผิด แต่มีโทษปรับสถานเดียวสำหรับกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดเดียวกันนั้น

(๒) ความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวแต่มีเงื่อนไขไว้เป็นการเฉพาะ ให้รับโทษสูงกว่าโทษปรับเมื่อกระทำความผิดอีกหรือเมื่อมีเหตุอื่นตามที่กฎหมายกำหนดด้วย

เนื่องจากความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวในกฎหมายตามบัญชี ๑ และบัญชี ๒ บางมาตรากฎหมายได้มีการกำหนดเงื่อนไขในการลงโทษเพิ่มเติมนอกจากโทษปรับอาญา จึงไม่ถือเป็นความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการพิจารณาข้อยกเว้นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๑ คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยจึงได้วางแนวทางในการพิจารณาไว้ตามเรื่องเสร็จที่ ๘๙๖/๒๕๖๖[๑๑๘] ดังนี้

[๑๑๘] บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง แนวทางการแก้ไขถ้อยคำของกฎหมายในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ และแนวทางการพิจารณากรณีที่ไม่ต้องเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา ๔๑ (เรื่องเสร็จที่ ๘๙๖/๒๕๖๖)

กรณีที่หนึ่ง ความผิดที่มีโทษจำคุกหรือโทษที่สูงกว่าสำหรับกรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นผู้กระทำความผิด แต่มีโทษปรับสถานเดียวสำหรับกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดเดียวกันนั้น ตามมาตรา ๔๑ (๑) จะต้องเป็นกรณีที่บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลกระทำความผิดอย่างเดียวกัน แต่กฎหมายได้บัญญัติให้บุคคลธรรมดาที่กระทำความผิดนั้นต้องรับโทษจำคุกหรือโทษอาญาที่สูงกว่า ส่วนนิติบุคคลที่กระทำความผิดเดียวกันนั้นต้องรับโทษปรับสถานเดียว ซึ่งบทบัญญัติของกฎหมายในบัญชี ๑ ที่เข้าข้อยกเว้นดังกล่าวที่ไม่ต้องเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย เช่น มาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๒๖[๑๒๐] แห่งพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๕๙[๑๒๑] มาตรา ๖๐[๑๒๒] และมาตรา ๖๒[๑๒๓] แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘ และมาตรา ๗๔[๑๒๔] แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิก

---

[๑๑๙] มาตรา ๘๙ ผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดการกองทุนรายใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งแสนบาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

ในกรณีที่ผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดการกองทุนกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าการกระทำความผิดของผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดการกองทุนนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดการกองทุนนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้ผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดการกองทุนนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[๑๒๐] มาตรา ๒๖ ในกรณีที่นิติบุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๘ กรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการจัดการหรือบริหารงานของนิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นด้วย

[๑๒๑] มาตรา ๕๙ บริษัทรักษาความปลอดภัยใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ในกรณีที่บริษัทรักษาความปลอดภัยใดกระทำความผิดตามมาตรานี้ กรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทรักษาความปลอดภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ต่อเมื่อการกระทำความผิดของบริษัทรักษาความปลอดภัยนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลนั้น หรือไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลนั้น

[๑๒๒] มาตรา ๖๐ บริษัทรักษาความปลอดภัยใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ในกรณีที่บริษัทรักษาความปลอดภัยใดกระทำความผิดตามมาตรานี้ กรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทรักษาความปลอดภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ต่อเมื่อการกระทำความผิดของบริษัทรักษาความปลอดภัยนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลนั้น หรือไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลนั้น

[๑๒๓] มาตรา ๖๒ บริษัทรักษาความปลอดภัยใดทำสัญญารักษาความปลอดภัยในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ในกรณีที่บริษัทรักษาความปลอดภัยใดกระทำความผิดตามมาตรานี้ กรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทรักษาความปลอดภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ต่อเมื่อการกระทำความผิดของบริษัทรักษาความปลอดภัยนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลนั้น หรือไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลนั้น

[๑๒๔] มาตรา ๗๔ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิดผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น และสำหรับนิติบุคคลต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบเท่าของอัตราโทษปรับสำหรับความผิดนั้นด้วย

พ.ศ. ๒๕๔๓ แต่สำหรับมาตรา ๑๖[๑๒๕] แห่งพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๔ นั้น แม้กฎหมายกำหนดโทษจำคุกไว้กรณีที่บุคคลธรรมดากระทำผิดในมาตรา ๖[๑๒๖] แต่องค์ประกอบของการกระทำความผิดของบุคคลธรรมดามีองค์ประกอบแตกต่างจากการกระทำความผิดของนิติบุคคลตามมาตรา ๕[๑๒๗] จึงไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๔๑ (๑) ความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามมาตรา ๑๖[๑๒๘] แห่งพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงต้องเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ดังนี้ *"มาตรา ๑๖ นิติบุคคลใดฝ่าฝืนมาตรา ๕* ***มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย*** *ตั้งแต่หนึ่งเท่าถึงสามเท่าของทุนกองกลางแต่ละงวดของทุกวงแชร์ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าสองแสนบาท และให้ศาลสั่งให้นิติบุคคลนั้นหยุดดำเนินการเป็นนายวงแชร์หรือการจัดให้มีการเล่นแชร์"*

กรณีที่สอง ความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวแต่มีเงื่อนไขไว้เป็นการเฉพาะให้รับโทษสูงกว่าโทษปรับเมื่อกระทำความผิดอีกหรือเมื่อมีเหตุอื่นตามที่กฎหมายกำหนดด้วย ตามมาตรา ๔๑ (๒) เห็นว่า

(๑) กรณีที่กฎหมายกำหนดความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวแต่มีเงื่อนไขไว้เป็นการเฉพาะให้รับโทษสูงกว่าโทษปรับ โทษที่สูงกว่าโทษปรับต้องเป็นโทษอาญาเท่านั้นเช่น ในมาตรา ๖๙[๑๒๙] แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ ไม่รวมถึงกรณีที่กฎหมายกำหนดโทษปรับสถานเดียวและกำหนดมาตรการอื่นเพิ่มเติมจากโทษปรับ เช่น กำหนดให้ศาลมีคำสั่งริบทรัพย์หรือมีคำสั่งให้เลิกประกอบกิจการหรือกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจกำหนดมาตรการทางปกครอง เช่น สั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือมีอำนาจสั่งกักเรือ หรือกำหนดค่าปรับบังคับการไว้ เนื่องจากเป็นมาตรการอื่นที่ไม่ใช่โทษอาญา กรณีดังกล่าวจึงสามารถเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยได้

---

[๑๒๕] มาตรา ๑๖ นิติบุคคลใดฝ่าฝืนมาตรา ๕ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าถึงสามเท่าของทุนกองกลางแต่ละงวดของทุกวงแชร์ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าสองแสนบาท และให้ศาลสั่งให้นิติบุคคลนั้นหยุดดำเนินการเป็นนายวงแชร์หรือการจัดให้มีการเล่นแชร์

[๑๒๖] มาตรา ๖ ห้ามมิให้บุคคลธรรมดาเป็นนายวงแชร์หรือจัดให้มีการเล่นแชร์ที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) เป็นนายวงแชร์หรือจัดให้มีการเล่นแชร์มีจำนวนวงแชร์รวมกันมากกว่าสามวง

(๒) มีจำนวนสมาชิกวงแชร์รวมกันทุกวงมากกว่าสามสิบคน

(๓) มีทุนกองกลางต่อหนึ่งงวดรวมกันทุกวงเป็นมูลค่ามากกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

(๔) นายวงแชร์หรือผู้จัดให้มีการเล่นแชร์นั้นได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นนอกจากสิทธิที่จะได้รับทุนกองกลางในการเข้าร่วมเล่นแชร์ในงวดหนึ่งงวดใดได้โดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ยเพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้ถือว่าผู้ที่สัญญาว่าจะใช้เงินหรือทรัพย์สินอื่นใดแทนนายวงแชร์หรือผู้จัดให้มีการเล่นแชร์ เป็นนายวงแชร์หรือผู้จัดให้มีการเล่นแชร์ด้วย

[๑๒๗] มาตรา ๕ ห้ามมิให้นิติบุคคลเป็นนายวงแชร์หรือจัดให้มีการเล่นแชร์

[๑๒๘] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๒๕, ข้างต้น

[๑๒๙] มาตรา ๖๙ ผู้ใดกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อการค้า ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงแปดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) เงื่อนไขที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะให้รับโทษสูงกว่าโทษปรับเมื่อกระทำผิดอีก ต้องเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลเดียวกันและกฎหมายกำหนดให้บุคคลคนเดียวกันนั้นต้องรับโทษอาญาที่สูงกว่าโทษปรับเมื่อกระทำความผิดเดียวกันซ้ำอีก เช่น มาตรา ๑๐๒[๑๓๐] แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

(๓) เงื่อนไขที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะให้รับโทษสูงกว่าโทษปรับเมื่อมีเหตุอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ต้องเป็นการกระทำความผิดที่มีองค์ประกอบความผิดเดียวกันกับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว และกฎหมายกำหนดให้ต้องรับโทษสูงกว่าโทษปรับเมื่อมีเหตุอื่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น มาตรา ๖ ทวิ[๑๓๑] แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๕ และมาตรา ๔๘[๑๓๒] แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

สำหรับกรณีที่กฎหมายกำหนดความผิดอาญาและกำหนดโทษจำคุกไว้ และได้กำหนดเหตุลดโทษไว้สำหรับการกระทำที่มีองค์ประกอบความผิดเดียวกัน โดยกำหนดให้ผู้กระทำความผิดเมื่อมีเหตุดังกล่าวได้รับเพียงโทษปรับสถานเดียวเป็นกรณีที่กฎหมายมีวัตถุประสงค์ลดโทษให้แก่ผู้กระทำความผิด เนื่องจากเห็นว่าการกระทำความผิดโดยมีเหตุที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการกระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรงและไม่ควรรับโทษถึงจำคุก จึงไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๔๑ (๒) สามารถเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยได้

[๑๓๐] มาตรา ๑๐๒ ผู้ใดเป็นผู้รับคนต่างด้าวเข้าทำงานโดยฝ่าฝืนมาตรา ๙ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทต่อคนต่างด้าวที่จ้างหนึ่งคนถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกระทำผิดซ้ำอีก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสองแสนบาทต่อคนต่างด้าวที่จ้างหนึ่งคน หรือทั้งจำทั้งปรับ และห้ามผู้นั้นจ้างคนต่างด้าวทำงานเป็นเวลาสามปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ

มิให้ถือว่าผู้ซึ่งอยู่อาศัยในครอบครัวเดียวกันกับผู้รับคนต่างด้าวเข้าทำงานตามวรรคหนึ่งมีความผิดในฐานะตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน

[๑๓๑] มาตรา ๖ ทวิ ผู้ใดแต่งกายโดยใช้เครื่องแต่งกายคล้ายเครื่องแบบทหารตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคล้ายเครื่องแบบทหารที่ทหารยังคงใช้ในราชการอยู่ อันอาจนำความดูหมิ่นเกลียดชัง หรือความเสื่อมเสียมาสู่ราชการทหารก็ดี อันอาจทำให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าเป็นทหารก็ดี ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท และถ้าการกระทำเช่นว่านี้ได้กระทำภายในเขตซึ่งได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกก็ดี ในเวลาสงครามก็ดี ในเวลาบ้านเมืองมีเหตุฉุกเฉินก็ดี หรือเพื่อกระทำความผิดทางอาญาก็ดี ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี

[๑๓๒] มาตรา ๔๘ ผู้ใดกระทำการตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง โดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการนำหรือปล่อยสัตว์ที่เป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศอย่างรุนแรงในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ หรือสวนรุกขชาตินั้น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เช่น มาตรา ๕๖[๑๓๓] แห่งพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๒[๑๓๔] แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒ และมาตรา ๔๒[๑๓๕] แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือกรณีที่กฎหมายกำหนดความผิดอาญาซึ่งบุคคลคนเดียวกระทำความผิดและมีโทษสองระดับ เพราะมีองค์ประกอบความผิดคนละองค์ประกอบ เช่น มาตรา ๑๒๗ ทวิ[๑๓๖] และมาตรา ๑๕๑[๑๓๗] แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย

---

[๑๓๓] มาตรา ๕๖ ผู้จัดรายการแข่งขันมวยหรือนายสนามมวยผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนเงื่อนไขในการอนุญาตที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม ซึ่งเป็นเงื่อนไขในสาระสำคัญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการฝ่าฝืนเงื่อนไขในการอนุญาตที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม ซึ่งไม่ใช่เงื่อนไขในสาระสำคัญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

[๑๓๔] มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นเพียงกรณีเกี่ยวกับส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธปืนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง หรือเป็นกรณีมีเครื่องกระสุนปืน ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นเพียงการมีอาวุธปืนที่เป็นของผู้อื่นซึ่งได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้ตามกฎหมาย ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นการทำเครื่องกระสุนปืนที่ทำด้วยดินปืนมีควันสำหรับใช้เอง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

[๑๓๕] มาตรา ๔๒ ผู้ใดเก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศความหลากหลายทางชีวภาพ หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ หรือสวนรุกขชาติ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลและมีมูลค่ารวมกันไม่เกินสองพันบาท ผู้กระทำต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ไม้ที่เป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างรวมกันเกินยี่สิบต้นหรือท่อน หรือรวมปริมาตรไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตร ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท

[๑๓๖] มาตรา ๑๒๗ ทวิ ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๒ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๒ (๓ ทวิ) หรือ (๓ ตรี) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท แล้วแต่กรณี แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถ ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท แล้วแต่กรณี อีกหนึ่งในสาม

[๑๓๗] มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท แต่ถ้าผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติหน้าที่ผู้ขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(มีต่อหน้าถัดไป)

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๘๓[๑๓๘] แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๔๑ (๒) และสามารถเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยได้

มาตรา ๔๒

ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดโทษจำคุกหรือโทษปรับอาญาสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ไม่เกินที่กฎหมายนั้นกำหนด เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะในการกำหนดโทษปรับอาญาเป็นการปรับเป็นพินัยไม่เกินอัตราที่กำหนดสำหรับการกำหนดโทษปรับอาญา

บรรดาข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ยังใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้กำหนดความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้เปลี่ยนความผิดอาญานั้นเป็นความผิดทางพินัย และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

เนื่องจากในกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นไว้ ซึ่งมีทั้งที่ให้อำนาจกำหนดโทษจำคุกหรือโทษปรับอาญาสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ไม่เกินที่กฎหมายนั้นกำหนด ในมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง จึงได้กำหนดให้เปลี่ยนอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะในการกำหนดโทษปรับอาญาเป็นการปรับเป็นพินัยไม่เกินอัตราที่กำหนดสำหรับการกำหนดโทษปรับอาญาเมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การกำหนดโทษอาญาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ให้กำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดที่ร้ายแรง ซึ่งคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยจึงได้วางแนวทางในการแก้ไขถ้อยคำในบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดโทษปรับอาญา[๑๓๙] ดังนี้

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๓๗)

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง และได้กระทำการใด ๆ อันเป็นความผิดที่กำหนดไว้สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดและต้องระวางโทษสำหรับการกระทำนั้นเช่นเดียวกับผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถด้วย

[๑๓๘] มาตรา ๘๓ ผู้รับหลักประกันผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มาตรา ๒๑ วรรคสอง มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

ผู้รับหลักประกันผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งโดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[๑๓๙] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๑๘, ข้างต้น

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

มาตรา ๙๗ วรรคสอง (เดิม)

"ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษจำคุกเกินหกเดือน และหรือปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท"

แนวทางที่คณะกรรมการฯ กำหนด

"ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษจำคุกเกินหกเดือน **หรือจะกำหนดทั้งโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนและปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจะกำหนดให้มีความผิดทางพินัยและต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทก็ได้**"

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๕๑ วรรคสอง (เดิม)

"ในข้อบัญญัติจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดโทษจำคุกเกินหกเดือน และหรือปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น"

แนวทางที่คณะกรรมการฯ กำหนด

"ในข้อบัญญัติจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดโทษจำคุกเกินหกเดือน หรือจะกำหนดทั้งโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนและปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท **หรือจะกำหนดให้มีความผิดทางพินัยและต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทก็ได้**เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น"

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๗๐ วรรคสอง (เดิม)

"ในข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดโทษจำคุกหรือโทษปรับหรือทั้งจำและปรับผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่จะกำหนดโทษจำคุกเกินหกเดือนและโทษปรับเกินหนึ่งหมื่นบาทไม่ได้"

แนวทางที่คณะกรรมการฯ กำหนด

"ในข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดโทษจำคุก **หรือกำหนดทั้งโทษจำคุกและปรับ**สำหรับผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่จะกำหนดโทษจำคุกเกินหกเดือนและโทษปรับเกินหนึ่งหมื่นบาทไม่ได้ **หรือจะกำหนดให้ผู้ละเมิดข้อบัญญัติมีความผิดทางพินัยและต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทก็ได้**"

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

มาตรา ๖๐ วรรคสอง (เดิม)

"ในเทศบัญญัตินั้น จะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนด

แนวทางที่คณะกรรมการกำหนด

"ในเทศบัญญัตินั้น**จะกำหนดให้ผู้ละเมิดเทศบัญญัติมีความผิดทางพินัยและต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งพันบาทไว้ด้วยก็ได้**"

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง (เดิม)

"องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้ จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น"

แนวทางที่คณะกรรมการฯ กำหนด

"องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้ จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บ**และกำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติมีความผิดทางพินัยและต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยด้วยก็ได้** แต่มิให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น"

สำหรับข้อบัญญัติท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ออกและใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่มีการเปลี่ยนอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าได้กำหนดความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว มาตรา ๔๒ วรรคสอง กำหนดให้เปลี่ยนความผิดอาญานั้นเป็นความผิดทางพินัย และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ เช่นเดียวกับการเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวของกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๓

เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามกฎหมายในบัญชี ๓ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับทางปกครองที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าวเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่กฎหมายตามวรรคหนึ่งได้กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับทางปกครองไว้แล้ว ให้ถือว่ากฎหมายนั้นได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวมิได้กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับทางปกครองไว้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๔ เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

การเปลี่ยนความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองเป็นความผิดทางพินัยในร่างกฎหมายที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการเพื่อเสนอที่ประชุมร่วมของรัฐสภาได้กำหนดให้มีการเปลี่ยนความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ใช้บังคับเป็นความผิดทางพินัย เนื่องจากเห็นว่ามาตรการดังกล่าวมีหลักการเช่นเดียวกับการปรับเป็นพินัยตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การพิจารณาและกำหนดโทษของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกฎหมายไทยเป็นระบบเดียวกัน ยกเว้นโทษปรับทางปกครองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งในมาตรา ๒๔๐[๑๔๐] วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้การสั่งลงโทษทางปกครองของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้อุทธรณ์ต่อศาลปกครอง อย่างไรก็ตาม ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล ศาลปกครองได้มีหนังสือคัดค้านการการเปลี่ยนความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ให้เป็นความผิดทางพินัย โดยให้เหตุผลว่าการออกคำสั่งลงโทษทางปกครองเป็นคำสั่งทางปกครองจึงอยู่ในอำนาจของศาลปกครอง จึงควรเปลี่ยนเฉพาะความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัย ซึ่งคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาลได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและศาลปกครองไปร่วมกันพิจารณาให้ได้ข้อยุติก่อนเสนอร่างต่อที่ประชุมร่วมของรัฐสภาซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอประเด็นดังกล่าวต่อคณะกรรมการพัฒนากฎหมายพิจารณาโดยเชิญผู้แทนศาลปกครองเข้าร่วมพิจารณาจนได้ข้อยุติว่าโดยที่มีกฎหมายที่กำหนดโทษปรับทางปกครองจำนวนสามฉบับที่กำหนดให้กรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมชำระค่าปรับ ให้เสนอต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาพิจารณาเพื่อออกคำสั่งบังคับคดีต่อไปซึ่งเป็นหลักการเดียวกับมาตรการปรับเป็นพินัย จึงได้กำหนดให้เปลี่ยนโทษปรับทางปกครองของกฎหมายดังกล่าวเป็นความผิดเป็นพินัยในบัญชี ๓ ท้ายพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับทางปกครองที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

---

[๑๔๐] มาตรา ๒๔๐ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) กำกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตาม (๑) และ (๒) และกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๔) ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

(๕) สั่งลงโทษทางปกครองกรณีมีการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

ผู้ถูกสั่งลงโทษตาม (๕) อาจอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง ในการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดต้องคำนึงถึงนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินตาม (๑) และ (๒) ประกอบด้วย

มาตรา ๔๔

บรรดาความผิดทางพินัยที่เปลี่ยนจากความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒ หรือความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๔๓ ที่ได้กระทำก่อนวันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ให้มีอายุความตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยดังกล่าว ในกรณีที่กฎหมายที่มีโทษปรับทางปกครองใดไม่ได้กำหนดอายุความไว้ในกฎหมายนั้น ให้มีอายุความตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

โดยที่มาตรา ๑๑ ได้กำหนดให้คดีความผิดทางพินัยมีอายุความสองปีนับแต่วันกระทำความผิด แต่ความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวมีอายุความแค่หนึ่งปี ในมาตรา ๔๔ จึงได้กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับอายุความสำหรับความผิดทางพินัยที่เปลี่ยนจากความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒ หรือความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๔๓ ที่ได้กระทำก่อนวันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ให้มีอายุความตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยดังกล่าว กล่าวคือ สำหรับความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวที่ได้กระทำก่อนวันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย จะมีอายุความหนึ่งปี ส่วนความผิดทางปกครองในกรณีที่กฎหมายที่มีโทษปรับทางปกครองใดไม่ได้กำหนดอายุความไว้ในกฎหมายนั้น ให้มีอายุความตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งกฎหมายที่มีโทษปรับทางปกครองตามบัญชี ๓ ทั้งสามฉบับไม่ได้กำหนดอายุความไว้ จึงมีอายุความสองปีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑

มาตรา ๔๕

บรรดาความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒

(๑) ถ้าอยู่ในระหว่างการดำเนินการของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ ให้ถือว่าผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ และดำเนินการปรับเป็นพินัยไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ถ้าอยู่ในระหว่างการดำเนินการของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี สั่งเรื่องไปให้เจ้าหน้าที่ของรัฐภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย เพื่อดำเนินการต่อไป

(๓) ถ้าอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ให้ศาลพิจารณาปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

สำหรับการดำเนินคดีอาญาที่ถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยและอยู่ระหว่างการดำเนินคดีในวันที่ถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย มาตรา ๔๕ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการออกเป็นสามขั้นตอน คือ

(๑) ถ้าอยู่ในระหว่างการดำเนินการของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ ให้ถือว่าผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ และดำเนินการปรับเป็นพินัยไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินคดีมีความต่อเนื่องและรวดเร็ว เนื่องจากการเปรียบเทียบปรับถือเป็นส่วนหนึ่งของการออกคำสั่งปรับโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบกฎหมายนั้น

(๒) ถ้าอยู่ในระหว่างการดำเนินการของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ส่งเรื่องไปให้เจ้าหน้าที่ของรัฐภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยเพื่อดำเนินการต่อไป เนื่องจากพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการไม่มีอำนาจปรับเป็นพินัย ประกอบกับการกำหนดให้ส่งเรื่องไปให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปรับเป็นพินัยอาจจะทำให้คดียุติลงโดยเร็ว เนื่องจากในการปรับเป็นพินัยมีช่องทางให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสผ่อนชำระค่าปรับหรือขอทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับได้และที่สำคัญผู้กระทำความผิดจะไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีอาญาอีกต่อไป

(๓) ถ้าอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ให้ศาลพิจารณาปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากในกระบวนการพิจารณาคดีของศาล สามารถดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ได้โดยเฉพาะขณะนี้ประธานศาลฎีกาได้ออกข้อบังคับในการพิจารณาคดีทางพินัยในชั้นศาลเรียบร้อยแล้ว

มาตรา ๔๖

ผู้ใดต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒ ให้ผู้นั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้าผู้นั้นยังถูกกักขังแทนค่าปรับอยู่ก็ให้การกักขังนั้นสิ้นสุดลง และค่าปรับที่ยังไม่ได้ชำระให้เป็นอันพับไป

เนื่องจากการเปลี่ยนความผิดอาญาเป็นความผิดทางพินัยถือได้ว่ากฎหมายที่กำหนดความผิดอาญาและกำหนดโทษไว้ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว การกระทำนั้นจึงไม่เป็นความผิดอาญาอีกต่อไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒[๑๔๑] แห่งประมวลกฎหมายอาญา ในมาตรา ๔๖ จึงกำหนดให้ผู้นั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้าผู้นั้นยังถูกกักขังแทนค่าปรับอยู่ก็ให้การกักขังนั้นสิ้นสุดลง และหากผู้ต้องคำพิพากษายังไม่ได้ชำระค่าปรับก็ให้ค่าปรับที่ยังไม่ได้ชำระเป็นอันพับไป

มาตรา ๔๗

บรรดาความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ หากมีการบันทึกประวัติอาชญากรรมของบุคคลผู้กระทำความผิดหรือมีการบันทึกไว้ในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม ให้ประวัตินั้นเป็นอันสิ้นผล และจะนำไปใช้ยันบุคคลนั้นในทางที่เป็นโทษมิได้

เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔ ให้หน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจจัดทำหรือจัดเก็บประวัติอาชญากรรมตามวรรคหนึ่งลบข้อมูลความผิดทางอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยของบุคคลที่ถูกบันทึกในประวัติอาชญากรรมสำหรับความผิดนั้น ให้แล้วเสร็จภายในสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่ความผิดอาญานั้นเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย

---

[๑๔๑] มาตรา ๒ บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไปให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้ารับโทษอยู่ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง

โดยที่มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางพินัยของบุคคลใด รวมไว้ในบันทึกประวัติอาชญากรรม หรือในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม ในมาตรา ๔๗ จึงได้กำหนดให้ความผิดอาญาที่ถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ หากมีการบันทึกประวัติอาชญากรรมของบุคคลผู้กระทำความผิดหรือมีการบันทึกไว้ในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม ให้ประวัตินั้นเป็นอันสิ้นผล และจะนำไปใช้ยันบุคคลนั้นในทางที่เป็นโทษมิได้ รวมทั้งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่และอำนาจจัดทำหรือจัดเก็บประวัติอาชญากรรมลบข้อมูลความผิดทางอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยของบุคคลที่ถูกบันทึกในประวัติอาชญากรรมสำหรับความผิดนั้น ให้แล้วเสร็จภายในสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่ความผิดอาญานั้นเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย

No.9

ทำอย่างไร กับความผิดที่เกิดขึ้นก่อน พรบ. ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

ความผิดอาญาที่เกิดขึ้นก่อนวันที่มีการเปลี่ยนเป็นการปรับเป็นพินัย

1. หากอยู่ในชั้นการเปรียบเทียบ ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบดำเนินการปรับเป็นพินัย
2. หากอยู่ในชั้นพนักงานสอบสวนหรืออัยการให้ส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการปรับเป็นพินัย
3. หากอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ให้ศาลพิจารณาปรับเป็นพินัย
4. ให้ผู้กระทำความผิดที่ต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดทางอาญาที่เปลี่ยนเป็นการปรับเป็นพินัยพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และไม่ถือว่าเคยต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิด ถ้าถูกกักขังแทนค่าปรับให้การกักขังสิ้นสุดลง ค่าปรับที่ยังไม่ชำระให้เป็นอันพับไป

อายุความ การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นก่อนเปลี่ยนเป็นการปรับเป็นพินัย ให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนเปลี่ยน เว้นแต่กฎหมายที่กำหนดโทษปรับทางปกครองใดไม่กำหนดอายุความไว้ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

การลบประวัติอาชญากรรม

1. เมื่อได้เปลี่ยนความผิดอาญาเป็นความผิดทางพินัยแล้ว ให้ประวัติอาชญากรรมในฐานความผิดทางอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยเป็นอันสิ้นผล และจะนำไปใช้ยันบุคคลในทางที่เป็นโทษมิได้
2. ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบลบข้อมูลความผิดทางอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยในประวัติอาชญากรรมของแต่ละบุคคล ให้แล้วเสร็จภายใน 365 วัน นับแต่วันที่ความผิดอาญานั้นเปลี่ยนเป็นความผิด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
www.lawreform.go.th / www.krisdika.go.th
Thai Law Reform Commission

มาตรา ๔๘

บรรดาความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจได้มีคำสั่งให้ปรับทางปกครองแล้วก่อนพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง การพิจารณาและการโต้แย้งคำสั่ง รวมทั้งการบังคับชำระค่าปรับให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะกระทำความผิดต่อไปจนแล้วเสร็จ

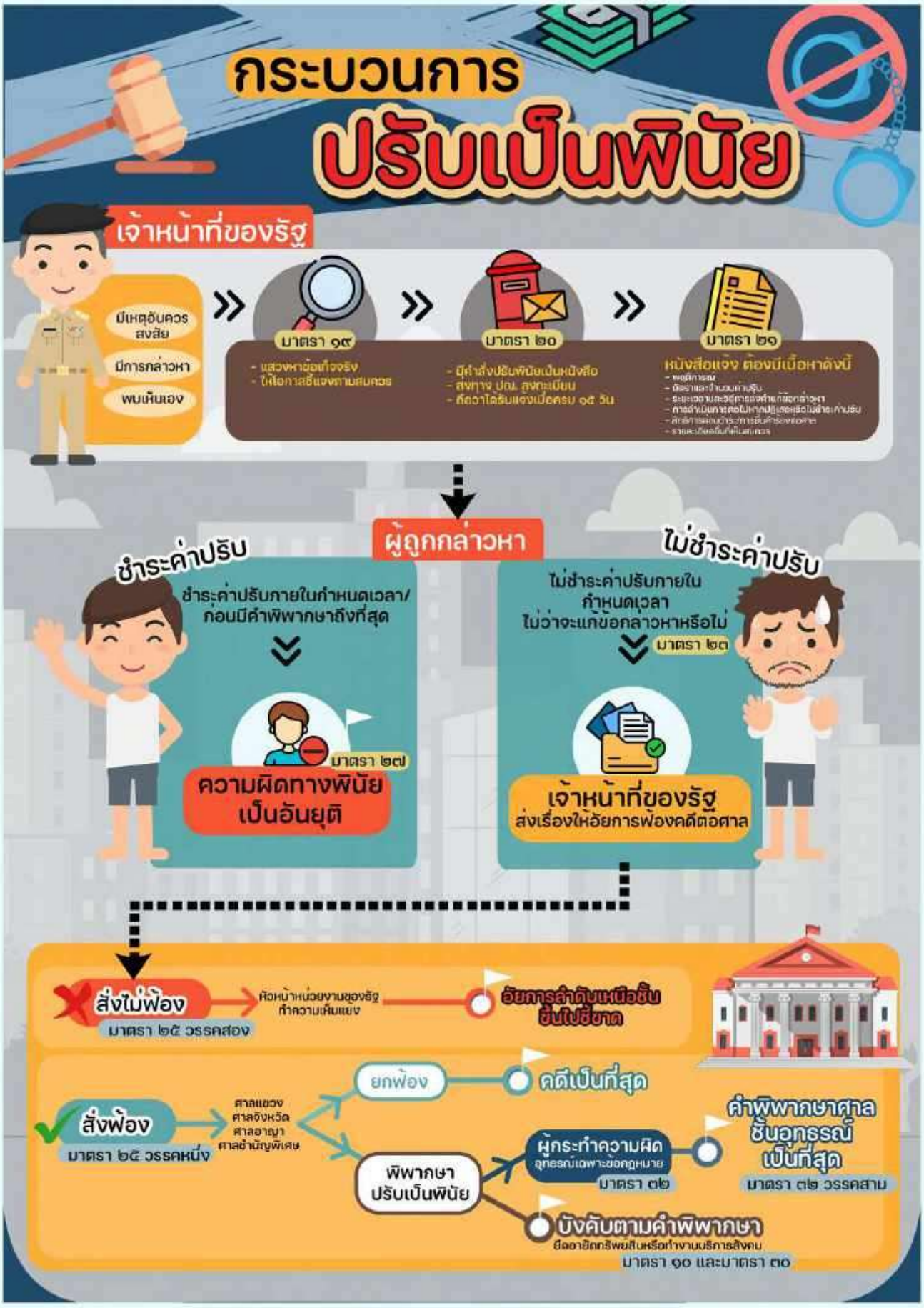
ภายใต้บังคับมาตรา ๑๑ ผู้ใดกระทำความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองก่อนวันพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจมิได้มีคำสั่งให้ปรับทางปกครองก่อนวันพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว การดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

สำหรับความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ที่กระทำขึ้นก่อนวันที่ถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย มาตรา ๔๘ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการไว้ ดังนี้

(๑) ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจได้มีคำสั่งให้ปรับทางปกครองแล้วก่อนวันที่ถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย การพิจารณาและการโต้แย้งคำสั่ง รวมทั้งการบังคับชำระค่าปรับให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะกระทำความผิดต่อไปจนแล้วเสร็จ กล่าวคือ ในกรณีที่กฎหมายที่กำหนดโทษปรับทางปกครองได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณา การโต้แย้ง หรือการฟ้องคดีต่อศาลไว้อย่างไรก็ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายนั้นกำหนดไว้จนเสร็จ

(๒) ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจมิได้มีคำสั่งให้ปรับทางปกครองก่อนวันที่ถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ให้ดำเนินการปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

กระบวนการ
ปรับเป็นพินัย
เจ้าหน้าที่ของรัฐ
มีเหตุอันควรสงสัย
มีการกล่าวหา
พบเห็นเอง
มาตรา ๑๙
- แสวงหาข้อเท็จจริง
- ให้โอกาสชี้แจงตามสมควร
มาตรา ๒๐
- มีคำสั่งปรับพินัยเป็นหนังสือ
- ส่งทาง ปณ. ลงทะเบียน
- ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อครบ ๑๕ วัน
มาตรา ๒๑
หนังสือแจ้ง ต้องมีเนื้อหาดังนี้
ผู้ถูกกล่าวหา
ชำระค่าปรับ
ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลา/ก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด
มาตรา ๒๗
ความผิดทางพินัยเป็นอันยุติ
ไม่ชำระค่าปรับ
ไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลา ไม่ว่าจะแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่
มาตรา ๒๓
เจ้าหน้าที่ของรัฐ
ส่งเรื่องให้อัยการฟ้องคดีต่อศาล
สั่งไม่ฟ้อง
มาตรา ๒๕ วรรคสอง
หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทำความเห็นแย้ง
อัยการลำดับเหนือชั้นขึ้นไปชี้ขาด
สั่งฟ้อง
มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง
ศาลแขวง
ศาลจังหวัด
ศาลอาญา
ศาลชำนัญพิเศษ
ยกฟ้อง
คดีเป็นที่สุด
พิพากษาปรับเป็นพินัย
ผู้กระทำความผิดอุทธรณ์เฉพาะข้อกฎหมาย
มาตรา ๓๒
คำพิพากษาศาลชั้นอุทธรณ์เป็นที่สุด
มาตรา ๓๒ วรรคสาม
บังคับตามคำพิพากษา
ยึดอายัดทรัพย์สินหรือทำงานบริการสังคม
มาตรา ๑๐ และมาตรา ๓๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กองกฎหมายกระบวนการยุติธรรม

Better Regulation
for Better Life

www.krisdika.go.th
www.ocs.go.th
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
krisdika connect